

คำกลอนลูกาชิต

แดะ

ทุกภูมิลอนบตร

นางเมยน พินิพันธ์กิจ

พิมพ์แจกในงานปลงศพ

ชุมพินิพันธ์กิจ (มาลัย บุรากรักษ์) ผู้สามี

เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

ณ วัดกลาง จังหวัดสมุทรปราการ

พิมพ์ห้องพิมพ์ครีหงส์

ศูนย์วิทยบริการ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
VTLS 845

คำกลอนลูกกา

และ

ทุกกฎล่อนบุตร

เขียน พินิพันธกิจ

พิมพ์แยกในงานปลงคพ

ชุมชนพินิพันธกิจ (มาลัย บุรากรักษ์) ผู้สนับสนุน

เมืองน้ำตก ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๘๐

ณ วัดกลาง จังหวัดสมุทรปราการ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คิวท์	845 911
เรียก	๑๒๑
หนังสือ	2A90 ๙๖.๑
เลขทะเบียน	116435
วันเดือนปี	๑๓.๓.๒๕๔๙

รองอัมมาตย์โถ ขุนพินิจทัณฑกิจ (มาลัย บุรากรกษ)

ประวัติ

รองอธิบดีที่ ๑ ชุนพนิพัฒนกิจ (มาลัย
บุรากรกษ์) ศาสตราจารย์วันศุภกรเทียนยง ขันต์ ค่า
บันะโรง ทรงกับวนที่ ๒๐ ชั้นวาระ พ.ศ. ๒๔๙๒
ณบ้านต่ำบลบางเมือง อําเภอสมุทรปราการ จังหวัด
สมุทรปราการ เป็นบุตรชายคนที่ ๑ ของหลวงขวัญ
รัตน์ (เด่น บุรากรกษ์) กับคุณแม่มงฯ

ชุนพนิพัฒนกิจ เมื่อแรกเข้าไทยได้ก่อชาติขึ้น
สมัยในโรงเรียนวัฒราชบรณรงค์กรุงเทพฯ เมื่ออายุ
๑๕ ปี บุรีบูรณ์ เข้ารับราชการททหารเรือตามเดิม
สังกัดของบิดา เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๑
เนื่องด้วยมีความรู้หนังสือไทยดี จึงได้ทำหน้าที่
สอนในกระทรวงทหารเรือ

วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ชุนพนิพัฒนกิจ
เข้ารับราชการในกระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งผู้คุม

ให้ญี่เรือนสำเร็จหัวคสุนทรปราการ ครบถ้วน พ.ศ. ๒๔๕๙ กรมราชทัณฑ์เห็นว่า ขุนพินิจทัณฑกิจ มีความอุตสาหะสามารถในหน้าที่ราชการและประพฤติ กตัญช์ ใจดีสั่งย้ายให้เข้ามาอบรมการราชทัณฑ์ในกอง ลูกไทยกรุงเทพฯ ทำหน้าที่ตำแหน่งผู้คุมใหญ่ด้วย

พ.ศ. ๒๔๖๐ ขุนพินิจทัณฑกิจ ได้รับตำแหน่ง เป็นพระทำນรงเรือนสำเร็จหัวคันธนบุรี รับพระราชทานลัญญาบัตรเป็นที่ ขุนพินิจทัณฑกิจ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคมศกนั้น แล้วได้รับพระราชทานยศเป็นรอง ข้ามาทบตรเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๑ ขุนพินิจทัณฑกิจ ได้รับราชการในหน้าที่พระทำນรง เรือนสำเร็จหัวคันธนบุรีเป็นที่เรียบร้อยตลอดเวลา ๘ ปี

พ.ศ. ๒๔๖๕ พระทำນรงเรือนสำเร็จหัวคสุนทร ปฏิการว่างลง ขุนพินิจทัณฑกิจ ได้รับคำสั่งของกรม ราชทัณฑ์ให้ย้ายมาประจำที่หน้าที่น้อยบ.ศ. และ ย้ายไป บ.นพ. สำนักทำນรงเรือนสำเร็จหัวคสุนทร ครบ ๗ ปี

เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ พระฯ สถาปนา ให้เป็น ขุนพินิจทัณฑกิจ ได้รับพระราชทาน ยศเดือนชันขันเป็นรองข้ามาทบตร เมื่อพ.ศ. ๒๔๗๑ ได้รับพระราชทานเข้าอุปสมบทเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา เมื่อพ.ศ. ๒๔๗๒ พระราชาทรงโปรดฯ ให้รับพระราชทาน (วัดอก) สำเร็จหัวคันธนบุรี ได้รับพระราชทาน เครื่องราชโองการ ศิริ เบญจมาภรณ์ มงคล สยาม เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๓ เบญจมาภรณ์ช้างเผือก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔

ปรากฏว่า ขุนพินิจทัณฑกิจ เป็นโรคไกพิการ มาเนินนานแล้ว ขาดรับราชการอยู่ที่หัวคสุนทร ลังกา ไม่ยอมลาจากหน้าที่ราชการ จนถึงกับ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุนทรสังเคราะห์ต้องบังคับ และส่ง

คำเข้ามาร่วมท้องน้ำอย่างจิว
โครงการ โครงการตามปกติ
โครงการ ให้ส่งบ กลับไปรับราชการตามปกติ

พ.ศ. ๒๕๗๗ ขุนพินิจทัณฑกิจ มีอายุ ๕๕
เข้าเขตเกณฑ์อย่างราชการ จังหวัดภูมิพล
ลาออกจากหน้าที่ราชการ เพื่อรับพระราชทานเงิน
บำนาญ บรรดาข้าราชการที่รู้จักและคุ้นเคยตั้งแต่
กันมาลับในอัชญาคัยขันดี และความสุภาพอ่อนโยน
ของขุนพินิจทัณฑกิจเป็นอย่างมาก แล้วได้กลับมาช่วย
ยังภูมิลำเนาเดิม คือจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำ
วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๗๘

เมื่อขุนพินิจทัณฑกิจกลับมาอยู่ยังภูมิลำเนาเดิม
แล้วก็ประพฤติตนเยี่ยงญาสก ไม่ใช่ในทางพระ
พุทธศาสนา มีการทำบุญอุทิศหนนภิกษุสามเณรในวัด
พิชัยสังฆารามและวัดอนุรักษ์เนื่องใน มีครัวเรือน
การส่งเสริมอุทิศหนนทรัพย์ให้บุคคลเข้าอุปสมบทเป็น
ภิกษุในพระพุทธศาสนาหลายคนกว่ากัน มีครัวเรือน

การบำเพ็ญกุศลสาธารณศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ได้
บริจาครหัสพย์สร้าง “เรือนพินิจทัณฑกิจเมฆน้ำรุ่ง”
ให้เป็นโรงเรียนประจำจังหวัดสุพรรณบุรี แผนกสหศิริ
ชนบทพิชัยสังฆาราม ด้วยประมาณสามหมื่นบาท
การที่ชุมชนเชยและอนุโมทนาในตอนท้ายประวัติน

วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๗๙ โครงการ
ของขุนพินิจทัณฑกิจกำเริบขึ้น ได้มารักษาอยู่ที่
วิภาวดีราชวิหาร จังหวัดชลบุรี แต่ทำการไม่ทุ่มเต็ม
มัญญาตรามาเยี่ยมเยียนมากมาย จนถึงกันยายน
แพทก์ต้องกำหนดเวลาเยี่ยมอันสมควร ครั้นวันที่ ๑๙
กันยายน พ.ศ. ๒๕๗๙ เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา
ขุนพินิจทัณฑกิจกลับแก่กรรมด้วยอาการอันสังเวชคร
รราชวิหาร นางพินิจทัณฑกิจ (เมียน) ภรรยา
ร่วมทุกชีวิตร่วมสุขอยู่กับยกันมาแต่หนุ่มสาว ซึ่งติดตาม
มาผ้าพยาบาลจนสุดสุดที่บัญญัติความสามารถ ได้รับ
ศพกลับไปยังภูมิลำเนาเดิม จังหวัดสุพรรณบุรี ศรี
ชนมายุของขุนพินิจทัณฑกิจให้ ๔ ชั่วโมงต่อวันฯ

(สำเนา)

แบบความกระทุวงบประมาณการ

แผนกรากศึกษาธิการ

เรื่องมีผู้บริจากทรัพย์ปลูกสร้างโรงเรียน
ประจำจังหวัดสมุทรปราการแผนกสตรี

ด้วย ขุนพินิจทันฑกิจและภรรยา มีติก
ศรัทธาบริจากทรัพย์เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท กับ
ห้องแควร ๖ ห้อง เพื่อให้ทำการปลูกสร้างโรงเรียน
ประจำจังหวัดสมุทรปราการแผนกสตรีขึ้นที่วัดนอก
รวมกับเงินรายได้พิเศษของโรงเรียนประจำจังหวัด
สมุทรปราการ ที่เรียกว่าไก่จากผู้ปกครองนักเรียน
สะสมไว้ ชั้งจังหวัดไก่ขายสมบทกิจ ๑,๕๐๐ บาท
รวมทั้งส่วนเงิน ๒,๔๐๐ บาท กับห้องแควร ๖
ห้อง จัดการสร้างสถานที่เล่าเรียนขึ้นหลังหนัง เป็น
เรือนไน้๊ะชั้น กว้าง ๑๐ เมตร ๕๐ เซ้นติเมตร

ยาว ๘๘ เมตร แบ่งเป็นห้องเรียนขนาดกว้าง ๖ เมตร
ยาว ๘ เมตร ชั้นล่าง ๓ ห้อง ชั้นบน ๓ ห้อง รวม
๖ ห้อง ค้านหน้ามีระเบียงทั้งชั้นล่างชั้นบน กว้าง
๒ เมตร ๕๐ เซ็นติเมตร ตัวเรือนสูงจากราก๕๐ ซม.
สูง ๗๐ เซ็นติเมตร จากพื้นชั้นล่างถึงพื้นชั้นบนสูง ๓
เมตร ๗๕ เซ็นติเมตร จากพื้นชั้นบนถึงชั้นล่างสูง ๓ เมตร
๕๐ เซ็นติเมตร จากระดับยอดเสาไก่สูง ๓ เมตร
๑๐ เซ็นติเมตร มีบันไดทางพื้นดินชั้นล่างก่ออิฐ
โภกปูน ๑ บันได บันไดไม้ขันชั้นบน ๒ บันได
หลังคามุงสังกะสี ฐานเรียนไก่ประมาณ ๒๐๐ คน
เดียว และทางราชการไก่ขานนานม่วง “เรียนพินิ
จ์ทันฑกิจเมียนบารุง” เพื่อเป็นที่ประดิษฐ์และเชิญ
เกียรติคุณล้ำหรับ ขุนพระนางพินิจทันฑกิจ สบไป
แล้วเสร็จและรักทำพิธีเบก ใช้เป็นสถานที่เล่าเรียน
ของโรงเรียนประจำจังหวัดสมุทรปราการ แผนกสตรี
(วัดนอก) ตั้งแต่วันที่๙๘ สิงหาคม ศกนี้เป็นตนไป

คงจะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ให้ทราบ และ
อนุโมทนาในส่วนกุศลสาธารณะประโภชน์อันสำคัญ
ด้วยแล้ว.

แจ้งความมาณวนที่๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๗๘
(ลงนาม) พระสารสาสน์ปะพันธ์
รักษการในตำแหน่งรัฐมนตรี.

๗
แล้ว ในการนับครัวให้สิ่งของไว้เป็นสมบัติ ก็
ตัว คือ ท่านสมการเขียน วัดนอก กับชุมสุภาษเพ่ง
สร้างถังขังน้ำปูนสีเนินคราวยัง ๑ ถัง ราคาถังละ
๙๖ บาท, ชุนวิชเวชการ ให้ตั้งไปสักมูลน้ำซัก
๖ ลิ้นซัก มีกระบอกฝาคลอด๑ แผ่น ราคา
ประมาณ ๒๐ บาท, นายสัน หรุ่นรักษ์ ให้
นาพิกาแซน ๑ เรือน ราคา ๗ บาท นักเรียน
ชั้นมัธยมบุท ๖ โรงเรียนประจำจังหวัดสมุทรปราการ
ให้พระพุทธรูป ๑ องค์พร้อมทั้งครอบแก้ว ราคา
ประมาณ ๗ บาท

กระทรวงธรรมการมีความยินดี ขอขอบใจ
ชุนวิชเวชการ ให้สักมูลน้ำซัก ๖ ลิ้นซัก
มีกระบอกฝาคลอด๑ แผ่น จำนวน ๖
ผลกุศล จบันคดให้ปราชาทสราพรราชา
อุบกวนคราวยทั่วปวง มีความเชริญด้วยครูพิพ
ฤกเมืองเกื้อย.

คำนำ

นางเมยน พนิจทัณฑกิจ ได้มารับความประสังค์
แก่กรรมศิลป์ป่างร่วม ในงานปลงศพ ชุนพนิจทัณฑกิจ
(มาลัย บุวรรณกษ) ผู้สามี ไครรัตน์ไกหันส์ส้อมพิมพ์
แยกแก่ท่านผู้มาร่วมงานสักเรืองหนัง ขอให้เกเรอิง
ที่เป็นคติสอนใจผู้อ่านผู้ฟัง ตลอดเดือนไกเรอิง
คำกถาอนสภायิกบุญ กบุญภูภูภูภูบุตร

ทรงส่องเรืองน ตนจะบันเบื้องสมกไทยทั้งค เป็น
ข้อความที่น่าอ่านน่ารู้ จงอนุญาตให้กพิมพ์ไว้กาน
ประสังค์

ขออนุโนทนาในกุศลราศีทักษิณานุปทาน ซึ่ง
นางเมยน พนิจทัณฑกิจ บำเพ็ญเป็นบุคคลิตาณมัยกุศล
อุทิศตนของคุณ ชุนพนิจทัณฑกิจ ผู้สามี ขอคุณราศี
อันเกิดแต่การพิมพ์หนังสือสั้นให้แพร่หลาย จงอำนวย
อิฐรุ่คุณมนุษย์ผล สัมฤทธิ์คงโนราถความประรลนา
ทุกประการ เทอยู่ฯ

กรมศิลป์ป่างร่วม

๒๘ มกราคม ๒๕๖๐

กลอนลูกภาษา

๑ ให้พระสะเจ้า กล่าวสุภาษีต อย่าคิดกล
อย่าหลักครรยา อย่าไว้ใจทาง อย่าวางแผน อย่า
บ่นพาลา อย่าสุก่อนห่าน อย่างมีก่อนแต่ง
อย่าศักดิ์กว่าแสง อย่าแข่งวานนา ขับสาสองมือ^{นั้น}
รอช้างเป็นเขญ ๆ

๑ หาเลือกขบป สรุบบันล่า เจ็บแล้วหำ
นาเชียวหวานเรอ เอาเนอสูเสอ เนอเต่ายำเท่า^{นั้น}
เชือดายกายเปล่า เช้าบ้าคาดลัว ๆ

๑ เริงกวางแทก คบสองหนองแหลก เกยว
แผ่นมุงบ้ำ ผ่าชังเงา ตปลาหน้าไซ หน้าให้
หลังหลอก พุ่งหลอกเข้ารอก ชนกปลายไม้ รู้ไว้ให้^{นั้น}
ซแพชวนต ของคหน้อย น้ำอ้อยไกล้มด ตันตรง
ปลายคด ตันคดปลายตรง ทำราพาหลง ซีโครงให้
รอก สุนัขวนตรอก หวานนอกชุมใน ไม้กันกชุมฯ

- ◎ นาไรไม่ให้ คนโอดก็ครู ผู้ใหญ่ไถ่สูง ๆ
- ◎ ดักปลอกเพื่อคน หัวล้านปลอยตาย โลภนัก
ลูกหมาย กะต่ายตนทม ๆ
- ◎ ทบทวัลยหลัง มั่งมีรุสุข ทิณฑ์ช้างชน
ปากว่าตาขยบ ๆ
- ◎ รักกันรัก รักตัวกลัวไวย ห่างบัดซิคิใช
หักไฟหัวลง ๆ
- ◎ หัวหวานกันเปรี้ยว ออกรสเปรี้ยว กินหวาน
ปากหวานขาน เพราะ ๆ
- ◎ โง่งอนสอนยากร ยกจนขันเหลว ๆ
- ◎ ทำมาหากิน ดือศึ่ลกินบวช หน้าเนื่องใจเสื่อ
เนื่องไม่ได้กิน หนังไม่ได้นั่ง กะคูกแขวนคอๆ ๆ
- ◎ มือกวนไก่เหวน ตาบอคไก่แวน หัวล้าน
ไข่หัว ๆ
- ◎ ร้าสันทิขวิกันต์ ไม่สนรั้นกฎ ๆ
จับกระทุ้นหึ่ง

- ◎ รั้นขับพลอยยาก รั้นมากยากนาน เพื่อนรัว
หัวบ้าน อย่างวนให้ร้าว ซังสาระเห่า ข้าเก่าเมี่ยรัก
ແດ่นนักมัล้ม กัมมังกัมกชวน เสี่ยลันส่วนคักฟิ
ลีรักไก่ช์ คนยกว่าผู้ ผู้ดีว่าศพ รุ่หอบยืนบก
รุ่หอกเป็นทาง จับข้างทาง จับซังกลางแปลง ๆ
- ◎ สวรรค์ในอก นรกในใจ เมื่อเข้าจะไป
เหมือนนุ่งขาว เมื่อคลั่บมากิน ปลาร้าติดคง
เรื่องล่มในหนอง ทองจะไปไหน มักความพลันไก่
มักไช้พลันตาย เสี่ยนขอเสียยาก เสี่ยมากเสี่ยงาย
เพื่อนกันหาร้าย เพื่อนตายหายาก พลงปากเสี่ยศิล
พลงตันตกไม้ สุกนักมักใหม้ ไข่นักมักตาย
น้ำลอกไก่กราย เก้อน hairyกลางบ้ำ ต้วนนักนักสังคุก
หกุกนักมักช้า กินข้าวตัวยักษ์ เหรชาด้วຍเต็ก ๆ
- ◎ กินมากขามาก พุดมากปคมาก อร่อยกงบาก
ล้ำปากกงท้อง รำช้าวโทษพาทย ชราดโทษล่อง

๑ ตกน้ำไม่หลุด ตกไฟไม่ไหม้ สาวในชนเผ่า
ช่าวแกอกชนเข้า พรัวหัวขายส่วน แบงนวลด้วยวัง
จะบังใจลับ จะจับให้มัน จะคืนให้ตาย จะหมาย
ให้แท้ จะแก้ให้สี จะไว้ให้ถูก รบกู้กรุงไก่
รบจิรนยา กฯ

๑ รั้ยราวนั่น รั้หอยรั้วลาด ตระกูลส่อชาติ
มารยาทส่อตัว ความรู้ทุ่มหัว เอาตัวไปรอด
หหนวงพงพลดด ตาขอดคุ้ย ก

๑ ทำนาออมก้าว ทำปลาออมเกลือ เรื่องล้ม
เมื่อจอก ตาขอดเมื่อแก่ เข้าข้าวนาคำ ทำกรรณ
จวนแก่ น้ำตกหอยโภค น้ำใจหยังยาก อ่ายอุบกชชางา

๑ อ้ายอ่างบงขน ใจคนแต่ก็อก ใจศักแต่หนุ่ม
เคราะห์หกผดคุ่ม เคราะห์หร้ายกายซูม ก

๑ สกนธิ้งพลาด นักปราชญ์ยังพลง คนซังมนัก
คนรักมน้อย คนดมมน้อย คนด้อมมาก ทางคอก
หมายไก่ ใจคอกหมายยาก ก

ขามเลี้ยงร้องไห้ ขามได้คิดใจ วาจาปล่าวไศรย หัวใจ
เชื้อเด็ค กฯ

๑ จองหองพองชน ยกตนขึ้นท่าน เป็นชัยยังวัด
คุกหัสสตออยู่บ้าน หาญนักมักม้าย สวายนักนักเครว้า
เหงานักมักบ้า ร่านักมักทุกช์ สุกนักมักจอม
หอมนักมักหล่น หวานพชเรอาผล เลยงคนกนแรง กฯ

๑ บัวนี้ให้ช้า นำมีให้ชัน ทำ คุณเป็นไทย
ไปรักสตว์ให้หาย อับทัยนี่ไฟ จะไปมเพอน ปลูกเรือน
พอตัว หัวหัวพอเกล้า ทุกขันกนักเครว้า เหงานัก
มักตาย คนเดียวหัวหาย ส่องคนเพอนตาย ยังนี่
ยังไง ยังไงเรยงแคลน ข่าวซังอ่ายดู ข่าวหม้อย่าแล่นฯ

๑ ทลนุกออยบ้านอน เมียร้อนออยบ้าน ออคช้า
หุ่นกิน อคโนนนานตาย นาซุ่นออยใน น้ำใสสองนอก
นาซุ่นออกไป นาใสเข้ามา กล้านักนักบัน ตันนัก
นักเรย หมันเก็บคงอย หมันคงเห็น เมอพ
เนอหอน เมอพ่อนเนอเหม็น การหลงออยชาด
การร้ายรือย่าเสีย กฯ

๑ ตัวเป็นไทย อ่านคบหาส์ ตัวเป็นปราชญ์
อ่านคบพาล เหล็กอยู่เรือนห่านว่าพร้า ข้าอยู่เรือน
ห่านว่าเมยฯ

๑ ใบพับวัวอย่างเชือก ใบพับเรอกอย่างงานฯ

ชุดรวมทั้งสาม

๑ ให้ แห่งตแต่พร้อม ไตรทราบ
พระ รัตนแก้วแก่นสาร เสริฐเกล้า
สัง รวมเอกโขฟ้า แห่งโลก แดเชย
จ้า โลกขอมหล้าเจ้า หัวก้าวครวดอฯ

๑ กล่าว กลอนสอนโภคลัคน แก่นสาร
ศุ พจนพากษ์หวาน สุทธิชร
ภา ให้ผลิตอาชาหาย เหตุชรา คแข
ฉก เรืองศักดิ์ไวย ใส่ห้องหดทัยฯ

๑ อ่าย ลังเลิงพ่อผู้ แสงผล
คิด คิดให้ฤกกาล กิจไค
ผิด แล้วเดอะสองหน สองโลก นาพ่อ
ถูก ผิดชอบสองไชร เทยงแทคิงเห็นฯ

๑ จะเข้าสานปลอก จะออกสานงาน ต่อหน้า
ว่าพลด้วย ลับหลังว่าโกฯ

ชัยกระทั้งสอง

๑ นายพงเด้อเรือพงพาย นายพงบัวเรืองชา
น้ำพงเรือเสือพงข้า ชาพงเจ้าบัวพงนาย ไม่
ล้าเก็บบั้งต่างปล้อง พแลงนองบั้งต่างใจ ไม่เห็นน้ำ
ต่วนตักบอก ใบหันรอกโก่งหน้าไม่ จะขับปลา
ให้กุมหัว จะเปลืองบัวอย่าให้หม่องฯ

๑ นำบัวนักนักเข็นตอน ลุมพัคนักนักแพ้ไม่
ถ้าทำนาอย่าเสียไร ถ้าเดียงไก้ออย่าเสียรังฯ

๑ อย่ารักเห้ายิ่งกว่าพม อย่ารักลมยิ่งกว่าน้ำ.
อย่ารักถายิ่งกว่าเรือน อย่ารักเตือนยิ่งกว่าทะเว้นฯ

๑ ทำกิมครุภักดิ์ ทำชัวอปราชัย พงไบศพห
ชัยกระเที่ยด ว่าไบคิดไบเรยดฯ

๑ จะเข้าสานปลอก จะออกสานงาน ต่อหน้า

ว่าพลด้วย ลับหลังว่าโกฯ

- ๑ อ่า ลิมเลย์ท่านผู้
หล ท่านท่านเจ้าตน
คร ประโภชันบ่มควิล
ข บูรุคุณคล้าย
- ๑ อ่า ประมาณเมื่อเต้า
ไว ระหว่างทำบุญ
- ไว เวลาเม็ดตน
ทาง ทุกทศราไร
- ๑ อ่า หลวงท่านพร้อง
วาง จิตตคุณว่าเหมาะ
- ไว มั่นมากคึกเสาะ
คน แก้กวนจักกุลัย
- ๑ อ่า ยลพาตร้อนว่า
บ่น ประจำแคนเข็ญ
พา พัฒน์กวนหนึ่ง
ล่า โลกนอกอ้า
- พากย์ศิลป์
ชั่วราย
ห่วงแก่ ศิษย์นา
คุ้มครองเกรรณ ฯ
- ตามหน
นางไม้
ทุกเมื่อ^๔
เรศร้างศักดิ์วู ฯ
- ไฟยวะ
ไม่ราย
แสงไทย เรนา
- ห่วงเย็น
ช้างหน้า
เมื่อโลก นนา
นรากร้อนเรือนไฟ ฯ

- ๑ อ่า โภคต่วนไก่เมือง
สุก กีสุกังผล
ก่อน ไครบ่มทัมตน
ห่าน ก่อนจะลูกหงาย
- ๑ อ่า เคลมตามท่านหยัง
งาน เส่งยมเรยมอาทิต
ก่อน ตนแต่พาสนา
- แต่ แต่สมศักดิ์ไก
- ๑ อ่า งหลงเดือหัวย
ศักดิ์ ให้ญาในนานะ
- กว่า วิทเบศรที่จะ
แสง วิทเบศรหอนซ้า
- ๑ อ่า คิดเคียงคั้ง
แข็ง คีทาวคีเรือ
- วาส นหนังเกิดแต่เครือ
- หนา นักจักสังไห
- ข้าสน
กล่างถ่าย
กายจัง แก่นา
ที่บีเหน้ำหนอนเสียๆ
ยศดา
มากไว้
ยังนิด หนึ่งพ่อ
อ่าให้คนหัว ฯ
อิสสิริยะ
ว่าด้วย
แสงล้ำ งามพ่อ
ศักดิ์เคราศรีหม่องฯ
บุญเหลือ
แข็งๆคี
กรรมก่อน นาพ่อ
หากน้อยใหญ่ดึง ฯ

- ◎ ៥ ឧប ទកទិន្នន័យ
ប្រាប់ ពេត្តគិចបាយ
សង ឯកទិន្នន័យ
អូ តំបាតិធម្មរ
៥ វេរ កោខាតាំវិវ
ចាន ពេត្តនៅលេវ
មីន ពេត្តកោសោរ
ខិស ឱកខាតិកិត្ត
◎ ៦ ហា ឯករាយកោន្លែក
តុលិក ពេត្តនៅអេន
កែ កុកហាកិត្ត
ឃុ កាតិតេសាគិជ្ជ
◎ ៧ ថ្វី ឯករាយកោន្លែក
វិនិ រោគាយហេតុដត
ឃុន ខេខែយុកកន
តា តេកវាយិងដុ
- ហេតុអលាយ
ទកទិន្នន័យ
អវ៉ូណាក
បេតាសិនុងសង ។
វាទោះ
តេខិត្ត
សិលោវលេខិកុន ។
ហេនុនេះ
ពេត្តនៅ
រោនវាទោះ ពន្លា
កុននៅអេនុន ។
តេហែក
ពុនិន
ពេត្តនៅ
ឯករាយកោន្លែក ។

- ◎ ៨ ខេប ឯករាយកោន្លែក
ឡាត ឯករាយកោន្លែក
កែ ឯករាយកោន្លែក
ខាង ឯករាយកោន្លែក
៩ ឯករាយកោន្លែក
១០ ឯករាយកោន្លែក
១១ ឯករាយកោន្លែក
១២ ឯករាយកោន្លែក
១៣ ឯករាយកោន្លែក
១៤ ឯករាយកោន្លែក
១៥ ឯករាយកោន្លែក
១៦ ឯករាយកោន្លែក
១៧ ឯករាយកោន្លែក
១៨ ឯករាយកោន្លែក
១៩ ឯករាយកោន្លែក
២០ ឯករាយកោន្លែក
២១ ឯករាយកោន្លែក
២២ ឯករាយកោន្លែក
២៣ ឯករាយកោន្លែក
២៤ ឯករាយកោន្លែក
២៥ ឯករាយកោន្លែក
២៦ ឯករាយកោន្លែក
២៧ ឯករាយកោន្លែក
២៨ ឯករាយកោន្លែក
២៩ ឯករាយកោន្លែក
២៩ ឯករាយកោន្លែក
៣០ ឯករាយកោន្លែក
៣១ ឯករាយកោន្លែក
៣២ ឯករាយកោន្លែក
៣៣ ឯករាយកោន្លែក
៣៤ ឯករាយកោន្លែក
៣៥ ឯករាយកោន្លែក
៣៦ ឯករាយកោន្លែក
៣៧ ឯករាយកោន្លែក
៣៨ ឯករាយកោន្លែក
៣៩ ឯករាយកោន្លែក
៤០ ឯករាយកោន្លែក
៤១ ឯករាយកោន្លែក
៤២ ឯករាយកោន្លែក
៤៣ ឯករាយកោន្លែក
៤៤ ឯករាយកោន្លែក
៤៥ ឯករាយកោន្លែក
៤៦ ឯករាយកោន្លែក
៤៧ ឯករាយកោន្លែក
៤៨ ឯករាយកោន្លែក
៤៩ ឯករាយកោន្លែក
៤៩ ឯករាយកោន្លែក
៥០ ឯករាយកោន្លែក
៦១ ឯករាយកោន្លែក
៦២ ឯករាយកោន្លែក
៦៣ ឯករាយកោន្លែក
៦៤ ឯករាយកោន្លែក
៦៥ ឯករាយកោន្លែក
៦៦ ឯករាយកោន្លែក
៦៧ ឯករាយកោន្លែក
៦៨ ឯករាយកោន្លែក
៦៩ ឯករាយកោន្លែក
៧០ ឯករាយកោន្លែក
៧១ ឯករាយកោន្លែក
៧២ ឯករាយកោន្លែក
៧៣ ឯករាយកោន្លែក
៧៤ ឯករាយកោន្លែក
៧៥ ឯករាយកោន្លែក
៧៦ ឯករាយកោន្លែក
៧៧ ឯករាយកោន្លែក
៧៨ ឯករាយកោន្លែក
៧៩ ឯករាយកោន្លែក
៨០ ឯករាយកោន្លែក
៨១ ឯករាយកោន្លែក
៨២ ឯករាយកោន្លែក
៨៣ ឯករាយកោន្លែក
៨៤ ឯករាយកោន្លែក
៨៥ ឯករាយកោន្លែក
៨៦ ឯករាយកោន្លែក
៨៧ ឯករាយកោន្លែក
៨៨ ឯករាយកោន្លែក
៨៩ ឯករាយកោន្លែក
៩០ ឯករាយកោន្លែក
៩១ ឯករាយកោន្លែក
៩២ ឯករាយកោន្លែក
៩៣ ឯករាយកោន្លែក
៩៤ ឯករាយកោន្លែក
៩៥ ឯករាយកោន្លែក
៩៦ ឯករាយកោន្លែក
៩៧ ឯករាយកោន្លែក
៩៨ ឯករាយកោន្លែក
៩៩ ឯករាយកោន្លែក
១០០ ឯករាយកោន្លែក

- ๑ เชื้อ เชื่อนยาค่า
กาย ไบตรองให้เห็น
กาย ต้องติดเหน็บ
เปล่า ปราบโยชน์ไทยเก็
๑ เข้า เสพย์สันทิภัย
เข้า ให้ญี่นนครุรัง
ตา ต้องหลวจงจะ^ล
หลว หลบเนตรแสว้ไชร
๑ เว่ร์ ไปป่างเมืองพร้อม
หนัก นักตั้งสูนข
รำ ชังไส่สิ่งวากษ
แทก หมอกักษอกหักบ
๑ กบ กนปากใบเบงคิด
สอง ปากปากไช่นำ
หนอง ปلامากหาดลำ
มหาด แน่เดนหนองน้อย
- เหลือเชญ
เหตุไชร
ผ้า
 เพราะกัวยเชือกาย ๆ
 มิตรพาด
 กงไม
 ใจสักดาว กีนา
 ห่อนไกเห็นคิ ฯ
 เพอนรัก

- ๑ เกี่ยว กบมิ่งมตรร้าย ส่ายสิน
แฟก ข้าฟันทำกิน คำเช้า
มุง แต่พะเพิ่กิน หอนหัว
ข้า ให้ญี่นร้อยเจ้า แฟกน้อยใจนถิ ฯ
๑ ฉู่ สัตว์ตัดพส
ช้าง ให้ญี่นหงเงิน หอนเอือ
ເຂົາ ڭڭອຣັດ໌ເໝົນ ມຸງແຕ່ ຈານາ
ງາ ນີກຫັນກວ່າເຊືອ ໂົດຫັນໜ້າແສຍ ฯ
๑ ຕີ ສີປາກັນໃຈ
ປລາ ກລ່ວຄືລາວຜູດ ທ່ານແລ້
ໜັງ ຂະເກີພິກລ ກລັບເລື່ອມ ສູນາ
ໄ໒ ກລ່ວຄືທ່ານແທ
๑ ໜັງ ຜູ້ສຸ່ວົດແກດັ່ງ ກລ່ວຫວານ
ໄໜ້ ນບພອໃຫ້ລາຍ ເລ່ົ່ຫຼົຮ
ຫລັງ ສັບກລັບປົອງຜລາຍ ເມື່ພາດ ພັດນາ
ຫດອກ ເລ່ົ່ຫຼົງຍົກໄໜ້ ກລອກລັງກລັວເຫຼື້ອ ฯ

๑ พุ่ง	ไปปางเมืองเกล้า	กลางสนาม
หอก	หากสูงความ	หอนไก่
เข้า	ชั้วตักซ่องหนาม	หนึ่ดตัวนา
ราก	ตกอยู่เราไซร์	เช่นน้ำมลาย ๆ
๑ ชี	หง่ายหงายโน่นแน่น	งามเหลือ
นก	หนังนันของเขือ	ขบไว้
ปลาย	ยอดบ่มเสื่อ	เอาเดิค นะพ่อ
ไม้	กสูงสูกไซร์	จ้าไก่ไครเห็น ๆ
๑ รู้	รอมศิลป์สันสิ่ง	จริงเท่า
ไว้	ติกคนตั้งเพ็ชร	พกไว้
ไว้	คนคิกขามเข็ก	ขยายบั้น
ที่	ขัดเข้าอกไช	ก์ไก่โกยกวิด ๆ
๑ ชี	ไกรธโทยผิดไซร์	ห่อนเห็น
แพ้	ปากแพ็คความเป็น	ทอกถ้า
ชوان	เชื่องนะให้เข็ญ	ช้อตอน อกนา
ที่	แท่สีปากกล้า	กล่าวไก่คุ้ขัน ๆ

๑ ชิง	ทุกสิ่งสันสัตว์	สังหาร
ที่	เรกເຂົກໂອພາຣ	ເລີສແດ້
ນ	มากห่อนປາວິຫາວີຍ	ເຫັນອັກ ຈະວິນາ
น้อย	ນັບນ້ອຍລິ່ງແທ້	ຈຶ່ງໃຫ້ປາວິຫາວີຍໆ ๆ
๑ น้ำ	ໄຈໄກຮັກຍັງ	ອຍ່ປະວົງ
อ้อย	ວ່າອ້ອຍຽປ່ພໍງ	ຢືນອ້ອຍ
ໄກລ໌	ໜ້າຍເຈັກສົງ	ສອງຄ່າງ
ມດ	ສົບພບຫວານນ້ອຍ	ຈັກຮັງຮສຫວານ
๑ ทัน	ຕົ່ງແຕ່ຮູ້ແໜ່ງ	ເຫັດຸດ
ตรง	ເພວະກບດ້ວຍຄນ	ປະຈູບແທ້
ปลาย	ນື້ອປະມາຫາດນ	ກອບກົງ ພາລພ້ອ
ຄດ	ນົກຄົກແດ້	ຢາກແດ້ວ່າວອກຕນ
๑ ทัน	ຕົ່ງແຕ່ຮູ້ແໜ່ງ	ເຫັດຸດ
ຄກ	ເພວະກບດ້ວຍຄນ	ໜ້ວໜ້າ
ปลาย	ນື້ອຫາກເຫັນຫນ	ແໜ່ງໂຖຍ
ตรง	ຕ່ອງຮຽມໝູກດ້າ	ທ່ານນັ້ນຮອກຕວ້າ

๑ คำ หรับคำวิให้	ເຫັນຫນ
รา บัดบมผล	ຊັ້ນ
ພາ ຖເທົງເກີມຄົນ	ພົດ
ຫລັງ ເຕີ່ຫແດວບນົບ	ນຳມາກ ນາພ່ອ
๑ ຈີ້ ຜັກພັກຫັ້ນໜຶ່ງ	ຫຼັດ
ໄປຮວງ ທົມຄາກແດະ	ເຫັນນມຫລາຍ ໦
ໃຫ້ ແກ່ໝູ່ມຸ່ງແກກ	ນຳແນະ
ຮອກ ມຸ່ງມາຕຽໂພຣງສ້ອນ	ຫຼັດກວົນ
๑ ສຸ ວະຫຼາຕິອາທິແກ້	ຖາາຫຼາກ
ນັ້ນ ອັນເຫດອປະຫລາດ	ແລ່ນດ
ຈວນ ຕົວມັກມຸ່ງມາຕຽ	ເຂົມັນ
ກວອກ ຜ່ອງໄລດົນ	ເຮັງຮູ້ໃຫ້ອບ ໦
๑ ພວນ ວາຫາຫາຊອ	ສຸງວົດ
ນອກ ທຳນວລ່າຫວົງຈົກ	ແຜ່ນຫັ້ຍ
ຂນ ຂົນຍົງບາພີ	ເມັນນິກ ໄວ້າ
ໃນ ເມືອຫສົງຄົມດ້ອຍ	ຄົມກົງພິເພາ ໦

๑ ໄນ້ ນິມາກແນ່ນໍ່	ໄນ້ໄກ
ດກ ດອກອອກຜົດໄສວ	ຊ່ອງໜັນ
ນກ ເນອຍ່ອມຫລັງໄຫລ	ລົງເສັບ ແສວງນາ
ໜຸ່ມ ນັກງົມເນືອນ້ນ	ເພວະກົ່າຍຄົກຜລ ໨
๑ ນກ ໄຫຫຼູ້ນ້ອຍນົບອກ	ພຸກໝາ
ໄຮ້ ອ່ອນຫກເຫັນນາ	ສ່ໄນ້
ໄນ້ ແມ້ນາກຜົດຜລາ	ລົງກົງ ດົກ
ໄຫດ ອ່ອນຄົນຄົດໃໝ່	ເກລືອກໄນ້ເນົາຜລ ໧
๑ ດນ ໄກໃໂກຮັນວິ	ເຮັນຕິລີ່ງ
ໂຟ ຜົ້ວຕັວຂົງຍືນ	ແບບພວ້ອງ
ຕີ ວ່າທ່ານບວດ	ຫວັງສັງ ສອນນາ
ກງ ວັກສົບຍົບຍ້ອງ	ຈັກຮັງຮູ້ຖາ ໨
๑ ຜັ້ນ ໄດັ່ງເຕັ່ງແທ້	ແກກາຍ
ໄຫຫຼູ້ ອັກຄົວຍຸດນໍຫລາຍ	ເລີຄົ້ງ
ຕ່າຍ ຕາມກະຮັດສ່າຍ	ອວຣເນັດ
ສັງ ສຸກນຸ່ມຢືນໍ້ງ	ເຕົ່າແທ້ຄວດນອນນາ

๑ ถัก กระทำไว้ก่อน	การถัก
ปลอก รักษาไม่ครว	ตระไ
ผูก ไว้ไปเสียที่	ทุกอย่าง
คาด นั่นขั้นไว้ชั่ว	ห้องร้ายภัยหลัง ๆ
๑ หัว ประชบไก่	เดือกดลาย
ล้าน เลี้ห์ล้านสันนาย	นกคน
ผลอย ตัวบช่วงชนสาย	ใช่กิ ตนนา
สาย เปล่าเข้าบกรน	ไอยูร์ไอย์เอนด์ ๆ
๑ โภค มีมากหากให้	ไทยลาย
หนัก นักมักให้ก้าย	จิตตรอน
คง เล่าล่อให้ตาย	กีมาก มีพ้อ
หาย ลาภเพราะโภชัน	ฉ่าให้ข้ากซิฟ ๆ
๑ กะ ทบตุ้าได้สกับ	เหตุเก
ต่าย เดียบเคียงดูไน	ชุ่งเห็น
กัน กลัวแผลหลังให้	เชือชัว นักนา
กน ตกว่าพ้าแล้ว	เดือนน่านารวลด ๆ

๑ กบ ตีด็อก่าให้	เจ็บจิตต์
หัว แรกทำบีกิ	สักก้อข
ลูก ไหล์เด็ห์เหมือนมิตร	มอลูบ หลังนา
หลัง ลับลับสักร้อย	ห้อนเท่าทุ่หัว ๆ
๑ มัง คงสินค้าก็พร้อม	อิสสิริยะ
มี สักข์มูล	กอบด้วย
ครร สวัสดิ์แก่ก้ายะ	จักเกิด ยิ่งแซ
สุข โลกส่องไบ้มัวย	เพราะพร้อมสัมปทาน
๑ ฤก เดิกท่านท้าวครู	สารศรี
ฤก กระทบทกที่	บุเรยว
ซ้าง กาวย์เกอบครึ่	หายี่ ถูกพ่อ
ถบ แต่หนอยหนงเที่ยว	ลัวล้ำถอยหนน ๆ
๑ ปาก ทรชนต่อหน้า	นันหวาน
ว่า แต่กอบแก่นสาร	แซ่พรัช
ตา มันมุ่งหมายผลลัภ	เมฆพลาด พลงนา
ชุมข พักให้พวงพ้อง	มอมเพยนพักครุณ ๆ

- ◎ รักษ์ ตัวกลัวไทยแคน
ดี ชื่อเดิมชื่อเป็น
คน พันทุกชื่อเป็น
ชื่อ โฉมไทยจักได้
◎ รักษ์ ยาอุคส่าห์ดัง
ตัว อายากลัวด้วยมีตร
กลัว ไว้ก่อนห่อนผ้า
ม้าย แลพ้าลเร่งบ้าย
◎ ห้าง เชิงซ่องท่านซ่อง
ชัก ปักเสี่ยใจดับ
เชก เชิงท่านแบบชัย
ใช้ เจาะเจาะเข้าคัน
◎ หัก หอยข่างท่านกล้า
ไฟ กำลังรุ่งโกรจน
หัว หัวคุณโడด
ลม เห้อดูเหมือนหายใจ

๒๐

- ศ คงเขญ
หลักไว
คงยิ่ง มีพ่อ^๑
รุ่งร้ายภายหลัง ฯ
เตอนจิตต์
หมู่ราย
ภายภาคร หน้านา
เยยงผู้เมฆา ฯ
อะจม เอกพ่อ^๑
เดหนน
อย่างภาคร แตเชย
ช่องชั้นเชิงเขา ฯ
กลางไกรธิ
แรกไหหน
เข้าคันบ คับๆ
จังไคคันสังคาก ฯ

- ◎ หัว ที่ทำซ้อมพร้อง
หวาน บ่ยังขับมาร
กัน กันก่อภิผลัญ
เบรย瓦 ยิ่งบ่ร่วงเบรยวนัน
◎ อก กลันกลินไว้ก่อน
เบรย瓦 ซัมบันไว้ยัง
กิน เสี่ยลิวายหลัง
หวาน แห่งการหวังไว้รัช
◎ ปาก ป่างทักษ์ท่านทง
หวาน ไสตกทราบจิตต์งาน
ชาน บ้างท่านตามความ
เพรangs รสหมดແช่นช้อบ
◎ โน้ ไบเจยนจิตต์ไว
งอน พจน์พุดคงเวลา
สอน ฉบับบกัดลับสอนເຫາ
ยก นักจักช่วยกู้^๑
ไก่ให้เหือกหมาย ฯ

เพรangsหวาน
เมอกัน
ศุภลิก เปรยนา
กัลลันແಹດສถาย ฯ
การหวัง จิตต์แซ
ศูกีต
เลิศรส รูปๆ
สกแล้วหวานเหลือ ฯ

กุ้งด้อย
ไก่คิน
สักสัก
เช่นเชือชาบ ฯ
ว่าขาด
กรร
กรุ๊ด
ครุอก
ไก่ให้เหือกหมาย ฯ

- ① ຢາກ ទຽພຢາສොມසන
ຈນ ສຕຍສົດລາວະຈາຍ
ຂັ້ນ ເຂົ້າມືອງຄົດລາຍ
ເຫລວ ລະໂໄລກສອງນ້ຳຍ
- ② ທຳ ກິຈແສວງທຣພີ່ໃຊ້
ມາ ເກີມນຸ້ມຍ່າຕີ
ທາ ທຣພີ່ເສພນັກປຣາຊ
ກິນ ທຣພີ່ອຍ່າເໝັ້ນ
- ③ ດົວ ໄໝນຂຽນທແກ
ຕົດ ໃຫຍ່້ໄຕຮົກໍາຍ
ກິນ ແຕ່ສົງແສວງທາ
ບວກ ຜ່າຍ່າປຣະເຈົ້າ
- ④ ແນ້າ ຫຼອສູ່ວິທພວ້ອງ
ເນັດ ຂໍານິປ່ານ
ໃຈ ຄົດຖຸກຖຸຜລາຍ
ເສື່ອ ຜ່ອນເລັບລາຍໃຊ້
- ສູງຫາຍ
ຈາກຕ້ວຍ
ກລັບຄລາ ໂກຍພໍ
ຈັກເນືອເມືອງເຂົ້າມ
ອຍ່າຄລາດ
ອຍ່າຄວ້ານ
ຈົງເປົ້າຮົງ
ໜັນສວັງສົບສນ ປ
ສະສນາ
ອຍ່າເຄວ້າ
ທາກສອບ ອຣນແຜ
ຈົງຫຼັກສວເສຣົມ ປ
ພຣະຫວານ
ເປົ້າຍິກ
ຈົບຫອນ ໄວນາ
ສ່ອງໃຫ້ເກືອງ ປ

- ① ເນື້ອ ໄນຄະໂໄວກາຍ
ໄປ ປະກສພັກຫນ
ໄກ ແຕ່ກຣມໜ້າຈັນ
ກິນ ແຕ່ຂ້າວເວສນ
② ໜັງ ທ່ານແລ່ແກ້ວເດີກ
ໄປ ແບ່ງບ້າງສັກພອ
ໄໄດ ຢາກເປົ່າເວາຫນອ
ນັ້ນ ແຕ່ເສື່ອສານໄຟນ
③ ກຣະ ທຳມາຍທ່ານໄກ
ຕົກ ບໍ່ໄດ້ໄດ້ຜົກ
ແຂວນ ເປົ່າປ່ອຍຖາປຸລູກ
ຄອ ຄບໄກໍກົງຄົນ
④ ມອ ສອງຫັ້ງຈາກນວ
ຕ້ວນ ເຕັກຕົ້ງຕາຍ
ໄໄດ ຖອນທຳແຫວນໝາຍ
ແຂວນ ໄສ່ບໍ່ສົມກລົງ
- ເປັນຜລ
ແທ່ງສັນ
ຈນຈ່ອ ຕ້ວຍແຂ
ສົກຂົນຫ້ອນເຫັນ ປ
ບໍລຄອ
ຜກໄຕ
ໜັ້ນບາປ ຕ້ວຍນາ
ນອດຍ້າທ່າເອງ ປ
ເປັນຕົກ
ມັດໜູນ
ທຳທ່ອນ ທຳເຊຍ
ຫາກກົກກອາຍ ປ
ເຫັນຫາຍ
ຕົກທງ
ນຸ່ງໃສ່ ສຽນນາ
ກລັບທັງເປົ່າເຄາຍ ປ

๑ ตา ส่องสัญเสื่อมสัน
ขอด บ่เห็นลิ่งไก
ไก วงศ์วันหวังใจ
แม่น จีบวางเปล่าแม้น
๑ หัว หูก็งเกล้า
ล้าน หล่นนอกหนา
ไก กะจะกัดป่าว
หัว จับจ้องลูบเข้า
๑ ราก มีกรไบคดิรุ
สนิก นักหากไปปะ
ชุมก ศิขวตไบลัง
สนัก เพาะสันทิขวิหง้าย
๑ ไน ตอนอพแคน
สัน นักอย่างเบยะ
รัน คิดคิดจะเหอะ
คอก กาลนหมนเห็นเหลา

เงาไส
นิกแท้
จะใส่ ส่องนา
ใส่เข้าห้องเห็นฯ
โภมา
โภม่งเกล้า
ระวเรອ หัวเวย
เต้ม่โล้งอายไช
รรษะ
มีครรษัย
เดยพ้อ
เพาะร้ายรักันฯ
คอกเคาะ
คุณเข้า
หากลั้ย นานา
สิกลักษ์กว่าเบยอนฯ

๑ รั้น้อย อาย่าเบยงผู้
ผลอยยก หากระถอย
รูมาก หากระถอย
ยากนาน เพราะการพร้อง
๑ เพอนรัว เพอนรวนเพอน
หัวข้าน ท้ายข้านเหมือน
อย่าราน อายารุกเชื่อน
ให้วัว จิตตคิตซอง
๑ ช้างสาร งหักเหยน
งห่า เท่าสายพาน
ข้าเก่า กล่าวคำหวาน
เมียรัก อชบ่ร่วมเหย้า
๑ แหลนนัก ปางเมื่อเท้า
มักลัม นมณน
กัมнак บ่เบยน
มักชรุวน เลี้ยทดา

รั้นอย
บ่ต้อง
การผິກ นาພ່ອ^๑
ໄປข้องขັກສນ ฯ
ໂຮງເວອນ
พິນອງ
շຸນຫັກ ຜັນາ
ບໍ່ຫຼັກ
ນົມການ
ອຍ່າຫາຍູ
ອຍ່າວ່າ หวานนา
ອຢ່າໄວວັງໃຈ ฯ
ຕາມໜນ
ຄວ່າຫນ້າ
ບ້າງພ່ອ^๑
ອົກທີສົ່ງເສີຍ ฯ

๑	ເສີມສັນກົມພົມໄຊ	ຫົ່ງເດອະ
	ສົງວນຄັກຄົກ ຂໍຢ່າໄທເລອະ	ເຫດວນຍ້າ
	ເສີມວັກ ເວັງອ່າເຄອະ	ຄວາມຄົກ ໄວ່ແໜ
	ຖືກຕູ້ ເບີນຄຽວ້າ	ອົກແຕ້ວ້າລົດເລີຍ ၇
๑	ຄົນຍາກ ທາກວ່າມ້ວຍ	ອາສັນຍຸ
	ວ່າຜູ້ ທັນໜັນຜັນ	ພາກເຫຍ້າ
	ຜູ້ປົກ	ວາຍວອດ ແລນາ
	ວ່າສົພ	ນບນອບເກລົ້າ
๑	ຮັບຄົມ	ຮັດຄົມເມຂ
	ເບັນນັກ	ຫລັກນິນໄປ
	ຮົກສົກ	ຄະສະໄຈ
	ເບັນທາງ	ທາກພະຍຸກັນ
๑	ຈັບ	ໜ່ວຍພິ່ມ
	ຂ້າງທາງ	ມັນມັກຄົກ
	ຈັບໜ້າ	ຈາກສົກຕົກ
	ກລາງແປຕັງ	ຈະແຜ່ສັນ

๑	ສວຽດ໌ ໃໃໝ່ຝາກພໍາ	ເວັນ ດອກເຊຍ
	ໃນອົກ ອົກຄຸລ	ເຮັ່ງສ່ວັງ
	ນຽກ ທ່ຳນິຕົກດ	ກິນກອກ ນະພ່ອ
	ໃນໄໃ ໄໃບປັບໜັງ	ເວັ້ງລັງລະເລີຍ ၇
๑	ເມື່ອເຈົ້າ ເວົ່ວມວົ້ວ	ເວື່ອນກັນ
	ຈະໄປ ໃໃຫຼຸນຫັນ	ຫ້ອນຍຶງ
	ເໜັນອິນນັກ ພົກຜັນຜົດນັນ	ຜຸດຸນອົກ
	ຈະນິນ ປິນພັກຕ່ອງ	ຕໍ່ໄນ້ໄພຣສັດທີ ၇
๑	ເມື່ອດັບ ນັບວ່າພັ້ງ	ກາຍຫລັງ
	ມາກິນ ຜັນມັສັງ	ສ້ອນໄວ
	ປົກຮ້າ ຜັກຮູງຮັງ	ຮອງຮັບ ຕອນນາ
	ຕົກຕອງ ໜ່ວຍຫຸ່ນໄຊ	ແລນດີນເຕີຍເສີຍ ၇
๑	ເຮືອດິນ ໃມນັກຫົວພໍ	ສູລູຫາຍ
	ໃນທັນອອງ ນຳພອກຍາຍ	ຫຍັງໄກ
	ໜ້າວະ ລຸດກະຮາຍ	ຈາກພກ ກົກ
	ໄປໄຫນ ບໍໄກໄຫ້	ເວັ້ງຮັນເວົວຫາ ၇

๑	มัคความ ตามกอยโต	เนองเนอง
	พลันไก เขญแคนเคียง	ค่างถ้อย
	มักไข้ ลิกตาเหลียง	ลมเดอก แดนา
	พลันกาย หายโกรนอ้าย	เร่งร้าวมา ฯ
๑	เลียนอ้าย อ้อยอองเขียน	โภยร์ริบ
	เสียก ปากบูบี	บ่นบា
	เสยมาก ปากหอนซี	คนໂหก ແລเซຍ
	เสยง่าย บ่เงອງซ้า	หบบให้ไว้เหลือ ฯ
๑	เพอนกิน ป่างเมือง	ไนเขญ
	หาง่าย หลายເຫັນເບັນ	ເບີຍຄ່າເຫັນ
	เพอนตาย เมອປາງເບັນ	เขญชຸກ ໃຈ້ນາ
	หายก หาກເຫັນເຫຼວ	หลบດ້ານນ່ອງ ฯ
๑	พลังปาก พลดອพລ່ອຍດິນ	ດຸດນ
	เสี่ยสิน គົດກຸດ	ເສົ່ມຄ້ວຍ
	พลົກທິນ ບໍ່ຄຸນ	ປາງໄກ ໄນແຊ
	ຕາກໄນ ໄກທຸກ໌ນ້ວຍ	ແດກແລ້ວ ຖາດິນາ

๑	สุชนັກ ໃບືນກົຮັນ	ขวนຂວາຍ
	ນັກໜັນ ໄກຮອນກາຍ	ກາກຫນ້າ
	ໃຈໜັກ ໃບໍ່ຂູຍ້ນ້າຍ	ຍລຍັກ ຍານາ
	ນັກຕາຍ ຖາຫຍ່າ	ຫາດີໃຈ້ ຄອເຂົ້ມ ฯ
๑	ນ້ຳລອກ ເລີກລົບດ້າ	ເຫຼື່ອເຂົ້ມ
	ໄກທ່າຍ ທ່ອນແດເຫັນ	ເຫຼົກ
	ເກອນຫາຍ ບໍ່ຢາພຶ່ງເຂົນ	ຕ່າງຄ່າ
	ຄລາງນໍາ ໃບໍ່ຫັຜູ້	ຈົກຮັ້ທັນຖາ ฯ
๑	ຕ່ວນັກ ແນ້ນເນື້ອເຕົ້າ	ຕາມຫຸນ
	ນັກສະດຸກ ໄກດຸກ໌ທິນ	ແກບນ້ວຍ
	ຫຍຸກນັກ ພັກຄຳບລົດ	ນ້ອຍນ້ອຍ ແລເຊຍ
	ນັກຫ້າ ພາເຊື່ອນຄົວຍ	ເງົ່ງຮົ່ງເຮືອຍເສມອ ฯ
๑	ກິນຫ້າ ຂົບຄົກ້ອ	ຄວາມໝໍາ
	ຕ້ວຍນໍາ ໃບໍ່ສຳ	ເຮື່ອແດ້
	ເງວາ ຄົກຍາຂຽນ	ທາງກຸກ ແລ້ວ
	ຕ້ວຍເຕັກ ເລັກນ້ອຍແກ້	ຈົກຮົ່ງເຮືອງຄາ ฯ

๑ กินมาก	ขยายบໍ່ຂຶບເຄົຍວ່າ ບໍ່ຄາຍ
ຂໍ້ມາກ	ເຊື້ອນທີ່ໜ້າມຍ ແມ່ນແກ້
ພຸດມາກ	ປາກບໍ່ຂ້າຍ
ປັດມາກ	ຄົງນິແຫ້ນ
๑ ອ່ອຍ	ຮສເລີເພື່ອ
ກະປາກ	ຫາກໄປນານ
ຕຳນາກ	ເພຣະຂາຫາວາ
ກະທົອງ	ທີ່ໄສໄວ
๑ ຮໍາຊ້ວ້າ	ຕົວຢ່າໂສ
ໄທຍພາຖີ່	ວ່າພລາດຕີ
ຂໍ້	ໜາຕົວປ່ຽ
ໄທຍລ່ອງ	ຈ່ອງຊ້ວ່ພ່ອງ
๑ ຍາມເສີຍ	ສັກນິກເທິວ
ຮັງໃຫ້	ນໍນຕະບິ້ງ
ຍາມໄດ້	ສັກສອງສລິ່ງ
ດໍໃໄ	ກັງໄດ້ພໍາ

๑ ວາຫາ	ທຸກສາກື່ອງ	ທ່ອນທຽບ
ປ່າໄສ	ພອໃຫ້ລັງ	ເລື່ອນນັ້ນ
ຫວ້າໃ	ຢ່ອມປະສົງກໍ	ໜຶ່ງສົ່ງ ເງານາ
ເຊື້ອກຄອນ	ໄກຕັກຄົນ	ຫາກກົງກົກວັນຍ້າ
๑ ຈອງຫອງ	ສຶກຄົງກົງ	ກ່າເກີນ
ພອງຂນ	ຈຸນົກຕົ່ມເພີດນີ້	ພລຍກພລົງ
ບົກຄນ	ແກ່ງສ່ວງເສວີງ	ອາຄນ ເອງເອີຍ
ຂໍ່ມ່ວນ	ທຳນົບຍັງ	ເບຍັງນັ້ນອ່າຍລ້າ
๑ ເບີນ໌	ອໝາ່ໂຄດກົງ	ມູ້ວະ
ອໝາ່ວັດ	ຫວັງສະດະ	ໄລດັ່ງ
ຄຸຖັສົດ	ອໝາເກະກະ	ໄກງເກິ່ງ ນາພວ່າ
ອໝາ່ບ້ານ	ກາຮກ່ອສ່ວັງ	ກວັບພໍໄວ້ຫວັງຜົດ
๑ ພາຍຸນັກ	ທ່ອນຮູ້ກັກ	ແທ່ງໝາຍ
ມັກມ້ວຍ	ຕັ້ງທ່ານພລາຍ	ເມື່ອພລົງ
ສ້າຍນັກ	ນໍ້າກົງການ	ສັງວນຮູບ
ມັກເຄົວ້າ	ປຳງຄຽວຄວັງ	ກວັບພໍສັນເສີຍສົນ

◎ เหงนัก	บ่ังังต	ก็อกก็อก
มักข้า	พาริท	รูปเครว
ранัก	ไบรักคิด	ผูกซูบ
มักทุกช'	ชูกเขี้ยวน้ำ	จิกแคนภายนหลัง ๆ
◎ สุกนัก	รักบ่มไว'	หวานหนน
มักกอม	เปล่าเห็นแก่น	เกยทง
หอมนัก	จักไส้แขวน	ชูกซ่อน ก็อก
มักหล่น	ตัวยกดินหง	ยั่วให้ลับสอย ๆ
◎ ห่ว่านพช'	เพาะมีร์ไม'	ทึ้งหลาย
ยาผล	ตันกอกภาย	ภาครหน้า
เลยงคน	คิกค้าขาย	ทำไว'
กินแรง	กำไว้อ้า	อิกหังพชผล ๆ
◎ บ้วน	ไช่ชาติกัน	խวักทร
ไห้ช้า	หอนชันจัก	จับได
น้ำนิ	ไช่น้ำตัก	น้ำจกต' เจ็บพอ
ไห้ชุน	เข้าเคียงไชร'	จิกแคนคิกสนอย ๆ

◎ ทำคุณ	เราร่วงร'	ให้รับ
เป็นไทย	ท่านบ่ลอบ	คงไชร'
โปรดสัตว'	ไบรอบคอม	รักค่าง หนนนา
ไก่ขับ	เพราะเบียนให้	พวงโโน้นดิบหาย ๆ
◎ ออยทัน	หมอกควาย	โนหา
มีไฟ	ฉึกวาก	ส่องไว'
จะไป	หากโถกฯ	ละโภก นเอย
ลักษ์	คอบุญไชร'	จึงไก่ไปต'
◎ ปลากเรียน	โรงร้านอย'	หยุดพัก
พอตัว	แต่สมคักก'	ทรพย์ไชร'
หัวหัว	แต่งตัวจก	เรียนผ่า
พอเกล้า	กลมกล่อมໄได'	อย่าให้เข้าหัว ๆ
◎ ทุกชนก	มีแม่ไม'	ขันแข็ง
มักเครว	ชับส'แสง	ดับสัน
เหงนัก	จิกโกรคแสง	ลมเลอด
มักตาย	วายซพดิน	เร่งร'เรือขัน ๆ

๑ อ ก ข ว	ห ว ห อย ให้	ช ว น ช ว ย
ห ุ ง ก ิ น	ก ั น ห ว ห าย	ห ่ น մ ว ย
อ ก น อน	เพ ร ะ ก ั น ก า ย	ก อก ก ั บ ภ ั ย พ ့
นา น ต า ย	ว า ย ช ี ฟ ต ว ย	ส ุ ท ไ ว ย หล ั ง ๆ
๑ น ա շ ุ น	ค օ ค ิ ค แ ค น	ช ื ช ា
կ ո յ ն ի ն	չ ի տ ՝ ր ջ օ մ	չ յ ա օ ս
ն ա լ ի ս	ս ի ն հ ա ն կ ա	կ ր պ լ օ դ
չ ո յ ն ո կ	հ ն ա շ ն շ	ն շ ե շ չ ա յ խ ๆ
๑ ն ա շ ւ ն	չ ո յ ն ի պ ի ห	հ ա մ հ ա յ
օ չ ի լ ի պ	ժ ա կ օ ն ก ա ย	ը ր ց ն
ն ա լ ի ս	կ ո ւ ս լ ս ա յ	ը ր ց և ն ս ր ա ն ա
ե շ ա մ ա	փ ա ր է լ ւ շ ն	չ ա ն հ ն ա չ ա չ
๑ գ լ ա ն ա կ	ի ն ի կ ր ա ն	կ ր ո ւ կ ր
մ ա կ ի ն	ս ն շ վ ա լ ի լ յ	ւ թ ե փ ր ա
գ ն ն ա կ	մ ե ւ ե ն ի լ ի պ	ն ա յ շ է կ
մ ա կ յ ե ն	ջ ո ն կ է ն ջ ա	կ ա յ ն է ն չ ա յ չ ա ງ

๑ คน เก ย ว	ເ ຖ ິ ກ ເ ໂ ຜ ເ ໂ ນ ເ ໂ	ຕ າ ມ ອ ດ
ห ້ ຫ າ ຍ	ເ ຖ ິ ກ ພ ກ ດ	ຫ ່ອນ ຮ ູ
ສ ອ ງ ດ ດ	ຈ ້າ ຈ ຣ ດ	ໂ ດ ບ ທ ຒ
ເ ໂ ຝ ນ ດ ດ	ຕ ້ອ ຍ ໂ ຖ ຜ ຜ	ຫ ່ນ ແ ຊ ນ ນ ນ ລ ເ ເ ໂ
๑ ຍ ິ ວ	ນ ຍ ກ ຊ ໃ ຊ ຢ	ສ ມ ບ ັ
ຢ ິ ອ ໄ	ສ ິ ສ ສ ຮ ພ ຕ ຮ	ເ ເ ເ ເ ເ
ຢ ິ ອ ໃ	ຮ ່ວ ໂ ໂ ໂ ໂ	ເ ເ ເ ເ ເ
ຢ ິ ອ ແ ດ ດ	ແ ກ ດ ດ	ໄ ປ ້ ຂ ຂ ຂ
๑ ຂ ້ ຏ ຊ ຊ	ປ ້ ກ ້ ກ	ເ ເ ເ ເ
ຂ ້ ຏ ຊ	ຈ ້ ຂ ຂ	ກ ້ ຂ ຂ
ຂ ້ ຏ ດ ດ	ທ ້ ດ ດ	ກ ້ ດ ດ
๑ ກ ້ ສ ນ ຸ	ເ ຖ ິ ກ ໃ ດ ດ	ເ ເ ເ ເ
ຂ ້ ດ ດ ດ	ຮ ່ວ ໂ ໂ ໂ	ເ ເ ເ ເ
ມ ້ ນ ຍ ດ ດ	ວ ວ ປ ຮ ຟ ຟ	ສ ິ ສ ຊ ຊ ດ
ຂ ້ ດ ດ	ທ ້ ດ ດ	ຈ ້ ຂ ຂ

- ๑ หม่นเก็บ กอบไวน์ทรพ์ สิ่งสรวง
คงอยู่ บึงทุกวัน ห่อนมัวย
หม่นกู สอบสวนกัน การยก ไกนา
คงเห็น เช่นฉลากด้วย อิกไกโกศล ๆ
- ๑ เม็ด นิมากแล้ว ไกลงสน
เนื้อหมื่น ตอมตามแทน ห่อนไร
เม็ดหมื่น ย้อมสีน้ำเงิน ภายในแก่ ก็ติ
เนื้อเหมือน แม่ข่ายไกล์ เกลี่ยคอกเกล้ากคลอกหน้า
- ๑ การหลง ห่วงให้ญี่แม่ มีมา
อย่าขาด คิกเวลา ทำแล้ว
การรายภรร เร่องแสงหวาน เดียงลูก เมี่ยแซ
อย่าเสีย เบียอย่าแครัว คลาดเดลวัทรพ์สูญ ๆ
- ๑ ตกน้ำ หนาวเหน็บแม่ หมนหน
ไม่ใกล้ ละกุสด ลังแท๊
ตกไฟ รุ่มน้ำหนอน ร้อยหมน หนแซ
ไม่ไฟ ผู้บุสกับแม่ จังดาเดิคชาย ๆ

- ๑ ชาวใน ใบศาสโนแท๊ พุทธะ^๔
ชนออก ชั่งเกลศะ ทุกชั้น^๕
ชาวนอก นอกศาสโนะ นักขวัญ อันเชย
ชนเข้า ชั่งเกลศกัน ทุกชั้นด้วยสังสาร ฯ
- ๑ พร้าวหัว ชาวอันให้ ใจเบา^๖
ชายส่วน ชาวส่วนเข้า บีซขอ^๗
แบ่งนวลด พวนอกเขา อาวด้ว เอกเชย
ชายวัง วั้นอ้อ จักซือฤาพ่อ ฯ
- ๑ ใจปั้ง เร่องร้ายแห่ง เรากเป็น^๘
ให้ลับ ลักแลเห็น ห่อนไก^๙
ใจปั้ง ชั่งข้อเข็ญ ของท่าน แดพ่อ^{๑๐}
ให้หนน เหมาะอย่าให้ หกข้อมอนหลัง ฯ
- ๑ ใจคน ข้มชี้ช้อ คนชำ^{๑๑}
ให้ท้าย ภานขั้นคำ คิกไว^{๑๒}
ใจหมาย ชั่งสั่งสำ คัญเขตต์ ไกนา^{๑๓}
ให้แท๊ แน่นอนไชร์ อย่าให้เข้าหัว ฯ

๑ ชะแก	ชั่งข้อคำ	เข้าถาน
ให้ใส	ไก่ความงาม	เงือนด้อย
จะไว้	ช่องเชิงความ	ตามเหตุ ผลพ่อ
ให้เลิก	เดศนั้นร้อย	จึงเชือชาติเนื่องยา ๆ
๑ รบศึก	ศาสตร์สู้สัก	ร้อยแสน
รบไก้	ใช้ยับแฉลน	คล่องคล่อง
รบใจ	หากหวงแหห	หฤโหด โกรธแซ
รบยก	หากันบั้ร้อย	รบไฟไหมๆ ๆ
๑ ร้ายกา	ยาวยาให้	เอกอุ
ร้ายสัน	สันให้	บรรดแจ้ง
ร้ายหาญ	อย่าหาญๆ	ที่ต่า ท่านนา
ร้ายลาก	ชาลากกังแร้ง	มรรษาปฯ ๆ
๑ กระถูด	สูงต้ำซ้า	ผันไก
ส่องชาติ	อัชญาไศย	กั้น้น
มารยาท	ແບບຍลไน	เกอกกับ กายนา
ส่อตัว	ตีตัวชูน	จะนิคนันແດนา ๆ

๑ ความรู้	เรียนทุก	สั่งสรพ'
ท่อนหัว	ห่อนผ่อนผัน	ขอไซ้
เจาตัว	กอบอาจรวม	ทางผิด นาพ่อ
ไม่รอก	ทุกข์ไทยไฟ	เพราะด้วยเกินผิด ๆ
๑ หหนวก	กำเหน็คสน	สองโซตร
พงพลอค	อ่าแต่โขมร'	ห่อนร'
ตามออก	บ่เห็นไทย	ทำเต็ห์ เห็นแซ
กูโขน	เข้าแทรกผู้	รำเต้นเห็นๆ ๆ
๑ ทำนา	ทำไร่ใช้ร'	แสงผล
ขอนกล้า	กลับกลัวชน	ห่อนไก
ทำปลา	ล่าเนื้อชน	กินขวบ บ'r'
ขอนเกลือ	เนื้อเน่าใช้ร'	ห่อนไกกิน ๆ
๑ เรือลม	ชนน้ำทรพย'	สูญหาย
เมือชาตก	จะสอนพาย	ผูกไว'
ตามออก	บ่เห็นสาย	แสงสว่าง
เมืองแก่	เกือบมัวใช้ร'	สั่งน้ำไหนคน ๆ

๑	เข้าบ้าน	ชี้วัสดุที่ร้าย	ร่มพันธ์
	ชวนค่า	สันแสงฉัน	ล่วงแล้ว
	ทำกำมี	ก่ออาชรมน	ทางผิด นาฬิก
	ชวนแก่	เก็บมวยแคล้ว	ไทยร้ายถูมี ๆ
๑	น้ำดอก	ไนนแม้มะ	หาสมทร
	หยิ่งใจ	ชนสนสุด	คั่งคง
	น้ำใจ	แห่งมนุษย์	นิกหนึ่ง นาฬิก
	หยิ่งยาก	เหลือเหตุผล	กลอกอกควัวดี ๆ
๑	ขย่าขอก	โ้อวากด้า	กลางสنان
	ขี้ช้าง	ข้าส่างงาน	กว่าผู้
	ขย่าข้าง	ขวากอาทิตย์	น้อยแม่น
	ยิงชืน	ไครขี้สุก	สิงน้ำไครซูม ๆ
๑	ทรงตน	กอบกิ่งบ้าน	การบุญ
	แต่ตึก	แรกรอรุณ	แรกรถ้า
	ทรงศักดิ์	นักเบนชุน	เคียงราช
	แต่หนุ่ม	น้อยเรียวเจ้า	จังแจ้งกิ่งฯ

๑	เคราะห์หก	ห้มแม้เหตุ	ควรเข็ญ มีเชย
	ผีคุณ	ห่อนให้เป็น	เหตุนั้น
	เคราะห์ร้าย	รับเช้าเย็น	ระวังอยู่ เที่ยวพ่อ
	ตายชุม	คือเชญชัน	ห่อนพันพ่อเชย ๆ
๑	สตัน	คือข้างใหญ่	เหยียบเข้า
	ยังพลาด	พลดแพลงเพลา	บาทบ้าง
	นักปราชญ	ลงยาดเข้า	ธรรมรถกล่าว ได้นา
	ยังพลด	พลาดขาดค้าง	อย่างอ้างอวบก ๆ
๑	คนชั้ง	คือบช่องช่อง	ขับไทย
	มินัก	นับถ้วนโกฐิ	เกือบใจ
	คนรัก	จักประโยชน์	อย่างยิ่ง เวนา
	มิน้อย	นบหน้าไชร์	กีใต้ดอกเชย ๆ
๑	ทนดี	ที่ทานเชือ	บริสุทธิ์
	มิน้อย	ในมนุษย์	นับใจ
	คนด่อง	คิดประทุษรี่	ทำไทย ท่านนา
	มีมาก	หากันบ้าไชร์	มากล้าโลกเหลือ ๆ

- ◎ ทางคด ร้อยอัมอิก พันแคว
หมายไก่ ค้ายเหลือบแล หลักไว
ใจคด แห่งคนแพด แดหอน เท็นเซย
หมายยก ยกไก่ คงคุ้งคดทาง ๆ
- ◎ ชะชา เคียงท้าวที่ ท่านเนา
สารปลอก ตอกคุณเหงา เงยบไว
ชะอก นอกหน้าเข้า ขุนอัน
สารงา ท่าด้วงให้ ส่งเงื่อนเออมอาฯ ๆ
- ◎ ต่อหน้า ว่าแททกุญช์ สิ่งสรรพ
ว่าพลัง รับทุกอัน ห่อนเอือน
ลับหลัง บังบิดัน พากษ์ขอ อินเชย
ว่าโก โภเดือนเบือน ปากพร้องสองดعا ๆ
- ◎ นำพิงเสือ ไซร์บ่า ไนสูญ
เรอพิงพาย จงยร ยาตรไก
นายพิงบ่าว จึงพล เพ้มศักดิ์ สินนา
จ้าวพิงข้า คนใช้ จึงไก้สุเกยม ๆ

- ◎ นำพิงเรือ จีน้ำ ท่านประสงค
ไส้ชั่ว จีงคง ชีพไก
ชาพิงจ้าว จีงยองค์ อาจสุข ไซรันา
บ่าวพิงนาย บ่าวไซร จึงไก้เกยมสันท์ ๆ
- ◎ ไนลามเกี่ยว เที่ยวพ่อ คุณ
บังต่างปลัง แบลกัน กีไก
พเดลล่อง ร่วมครรภ์ พ่อแม่ เที่ยวนา
บังต่างใจ นุไซร ขย่าไกรรักซัง ๆ
- ◎ ไบเห็นน้ำ หนัดนัด สีเสาะ
คุวนตักบอก มาเจะ หายหัว
ไบเห็นรอก หมายเหมะ มือแม่น
ไก่กงน้ำไม้ ไส้นัว เห็นยวให้เดี่ยวสายๆ
- ◎ ยะบล่า ขย่าให้ ขับหาง
ไหกมหัว อย่าวาง มันไว
ยะเปลิงบัว ใบบาง ขันบอก
อย่าให้ช้า เนกไม้ มักซ่าฉานมือ ๆ

◎ นาบวนนก	เพราะด้วย	ดุยหล่าย
มักเบ็นหมก	ปลาตาย	เต่าเต้า
ลมพังนก	หอนหาย	หนมาก
มักแพ้มีน	พุ่งงา	จัตังหักเชย ๆ
◎ ถ้าทำนา	ขย่าคร้าน	การเสริช
ขย่าเสี่ยไร	เร่งเมตค	เพาะบ้าง
ถ้าเลียงไก	ให้เบิก	เสริจทราบ การนา
ขย่าเสียรัง	จักรัง	ไข่เข้าเวลาเปลือย ๆ
◎ อย่ารักเหา	เหล่าร้าย	ใส่ผล
ยิ่งกว่าผอม	ของตน	พนอง
อย่ารักลม	ปากชน	ต่างบุ ยอนฯ
ยิ่งกว่าน้ำ	ใจต้อง	ตรึกให้เห็นหน ๆ
◎ อย่ารักถ้า	ที่ไร	เรือนเชา
ยิ่งกว่าเรือน	ของเรา	อยู่แล้ว
อย่ารักเดือน	ศูนเพ่า	พาลพวาก นาพ่อ
กว่ากระวัน	ครึแท้	ท่านผู้เปรื่องปราชญ์

◎ ทำคิม	ท่านสร้อย	สรรสิริ
ครึแก่ตัว	ห่อนเยร	ร่องขน
ทำซัวอับ	ปริย์เกิน	ก่าวก้าว
ปราไชย	เนกยน	เหยยบพนผิดพ่อ ๆ
◎ พึงไปสรวง	เสริจถ้อย	ท่านพ่น
จักษะเดย์ค	ไบหมด	มักพลัง
ว่าให้ดี	ตามบท	บังคับ ท่านนา
ติให้เรียก	ทุกครั้ง	อย่าพลังพัดขอพอก ๆ
◎ ตัวเป็นไทย	ให้รัก	รักนิ
อย่าคบหาส	ทาส	ศักดิน้อย
ตัวเป็นปราชญ์	ชาติก	ตั้งเพ็ชร์ นาพ่อ
อย่าคบพาล	ชานอ้อย	จักศรีเสียศรี ๆ
◎ เหล็กอยู่เรือน	ให้เร่ง	รักส่วน
ท่านว่าพร้า	เพราะด้ว	กิจเพร้า
ข้าอยเรือน	รัญชวน	จรัก มัณนา
ท่านว่าเมย	แม่เด้า	ชูกใช้ใช้เขียน ๆ

◎ ໃບພຂວ້າ ດນັກແທນ	ເນຕຣສອງ
ອຢ່າຄວັນເຊື້ອກ ເຂົ້າພອງ	ເປົ່າຕ່າງ
ໄຟ້ເຫັນເຊື້ອກ ຈະຮອງ	ຮັບຮ້າງ ເຮືອນແຊ
ອຢ່າກັ້ງຮ້ານ ກ່ອນແລ້	ຫັກໄວ້ເຄື່ອງເຮັດນ ຈ
◎ ກວະ ທຳການຕ້ອຍທ່ານ	ແດລງມາ
ທີ່ ທສອງສາມຫາ	ໂຖຍໄດ້
ຖ້າ ຂາດຄລາດທຳວາ	ບັນດັບ ເຄົ່າເຊຍ
ເອກ ຕກອຍ່າຕີໃຫ້	ຫ່ວຍແຕ່ມການເຫັນ ຈ
◎ ອມເວັດ ວັດສຸມຄົສ່ວຍ	ສຸກສາຮາ
ໄກຍບທເບງວາດກາດ	ກອບໄວ້
ບາງບຫອນໝານ	ມາເພີ່ມ ບັງພໍ່
ຝຶກແຜກອ່າຍ່າແນ້ນໃຫ້	ຫ່ວຍແຈ້ງຈິສ ຈ

ທຸກກົງລະລອນບຸຕົຮ

① ຂອແຈ້ງເຮັດໃຫ້ ໂບຮາດນິການທັງ ໂກຍ
ຄົກທີ່ໄດ້ຕຽບສັກັບຝຶ່ງ ຕາມກຳລັງກລ່າງລອນໄວ້ສອນໄວ
ແຕ່ແຮກເວັມເກີມທີ່ມີບຸ່ຽມ ຖຸ່ຽມຕາກຈົນພັນນິສີໄສຍ
ເຕັມປະດາແທບ໌ໜີວັບລັດຢໄປ ດັວຍຄວາມໄຟໄວຄານາ
ໝາຍໍ ກວຽຍາຂາແຂ້ງກັບເຂົ້າ ສາກົດຕົມແກ້ນ
ແສນບັດສີ ຈະທຳມາຫາກິນກີສິນທີ່ ເພວະໄມ່ມ່ວເຮົາ
ແຮງໃຫ້ແພລງເພີ່ມ ພຸດກຽມທຳໄວ້ແຕ່ບ່າງທັງ ຈຶ່ງ
ເຊີ້ງຂັດສົນເປັນຄົນເປັດຍ ປະຈາບກັນທັນກ່າວທົງຜວ
ໝາຍ ເປັນຈ່ອຍເພີ່ມຍັງເບີນຈາກເກີນການ ທັງສອງຄົນນ
ບຸກຮຸກສຸກທີ່ກັບ ເພົ່າຟົມຝຳເຊີ້ງມານ່າສົງສາວ ຈົນພໍ່ຫຍາຍ
ກົດັກປົ້ງຫາສາມູນ ຈະປະມາດຖ້ຽວສັກເກົ່າ ແຕ່ນັ້ນ
ນຸ້ຫຼັກທີ່ອັງຍິງເກີນກັກ ອາຍຸສັກເກົ່າຂົບປະຈາບທີ່ ວັນ
ທີ່ນັ້ນຍາສນຸກຍາເບີນຮາກກ ສຸວິຍົດລົບເຫດຍົມພຣະເມືອງ
ຜົວກັກເນີນຄລາໄກລເຂົ້າໄສຍາກນີ້ ແລ້ວເຂົນອາຄນີ້

ເຂົ້າປະກຳບັນດາມອນ ລວມຫວາດວິຫຼຸງຫຼາໄຫ້ພາວກຄົນ
ສັກອັນດອນທຽບເຕີມເກົ່າກຳຄຽດຄວາມ ແລ້ວປໍ່ກຳຍາກັນ
ຕາມເນື້ອຄວາມທຸກໆໆ ໄມນີ້ສຸຂະກຳແກ້ນແສນກຳສຽວສັ
ຕົງແຕ່ນັ້ນບ້າວຈະຮູ່ຈົວ ເຊົ້າຂອງຫົວໜັກເຫັນຈຸນ
ເຖິງນາທາ ຈຸນສຸກສັນແລ້ວຈະໄກທີ່ໃຫ້ເລົາ ຄຽດນະເວາ
ເຫັນຊັງຈະສັງຂາວ່າ ຄົກໆ ໄປຢູ່ໃນນະນັ້ນອາ ສັກນັ້ນ
ໜ້ານ້າຍໜັນນີ້ໄຫ້ພັນທຸກໆໆ ອັນພັນອອງຫຼຸງຫາຕົກກໍາທ່ານໄໝ
ຮະກຳໃຫ້ເຄືອງເຂົ້າໄຝເບື້ນສຸຂະກຳ ທັງໂຮງຮ້າຍວ່າຄາມ
ເຜົາຮານຮູກ ຈະນັ້ນຄຸກແລ້ວຍາກລຳຍາກກາຍ ຜ້າຍ
ທາງກົມພັນອອງທັງສອງຄົງ ຕຽບຮ້າຕົກບໍ່ຄວາມອຸທະຍາຍ
ເຂົ້າທັນອຸນຮັນໃຈໄຝສ່າຍ ໃຫ້ຮ້າຍຄັນຕົວທ້າທັງ
ຄົນ ພົງບົດຕາພາທຸດຂອ່ທຸກໆໆ ນິວາສຸຂໍສ້າງພັດຈະ
ໜັກສັນ ສອງສັບຕົບຮ້າຄວາມກາມຍົບລ ມີກະນົດ
ເບີກຫາຍຸສໍາຮ້າຍໝວນຢ່າງ ຕ້າຍໜາຍແມ່ນວ່າຈະແກນພຣະ
ຄຸນສັນອັງ ແຕ່ກົກກຽມອັນຈານງານປະສົງຄົນ ຈຸນ
ຕົກດົນເກືອນສ່ວ່າງນໍາຕັ້ງພຣະ ສອງທ່ານ໌ຈົນເຈົ້າກົ

ຫລັບຮະບັບໄປ ພອແສນທອນສ່ອງພ້ານກາກສ ວາດນຸມາສ
ເຊື້ອງເປົ່າມແລ້ວຢູ່ໄກລ ຖຸມາຮາກນຸມາຮົກດີໃຈ ຈຶ່ງ
ຄຳໄກລເຂົ້າໄປຫາບົດພັນ ແລ້ວກາບໄຫວ້ວິວວອນຂ່ອນ
ຄົໂຮມ໌ ແນ້ນນີ້ໂປຣຄຸງຍາຈະຫາສັນ ຈົງເຂັ້ນດູກ
ຂັ້ນອັຍທີ່ກົລຂອວນ ດ້ວຍໜາຍມັນມຸ່ງມາກວ່າໄໝຂາດົກ
ຈະຂອໃຫ້ບົດພາໄປໝາຍ ໄວກັບນາຍໄກຈາ ໄກເບີນສົກທີ່
ແນ້ນໄກທັກພົບເສົ່າສົມຫາມນັ້ນຄົດ ຈະໄກຊູ້ຊູ້ແລຍງ
ຫຼືວິ່າຍປຣານ ທັງສອງຄົນພົງບຸຕຸຮສຸກສວາຫ ໄກ
ອານາດີ່ກມານ່າສົງສົງ ຈົງເຂົ້ອນອວດກລ່າວແກລັງ
ແສດກກາຮ ເຈົ້າຄົກຂ່າຍາກເຢັນໄຝເຫັນດີ ອັນ
ພົວແມ່ເໜັນນີ້ໄກລື່ອງ ຢັດນັຍັງແຕ່ຈະຕາຍໄປ
ເປັນຜົນ ເຂົ້ອຍຫຼັງທັງໜັກຫາທົກ ຄອງຈະມາວານ
ສົວສົກກຳທີ່ດ້ວຍ ທັງຈະເຂົ້າໄປໝາຍໄວ້ເບີນໜ້າ ເຫັນ
ຈົນໃຫ້ຕົບຄາກທ່ານໄຝໄດ ດັ່ງໜົວນັ້ນຈະວາຍທຳລາຍໄປ
ໄຝຂາດຍືນກວ່າກຽມກົມທັກທີ່ ທັງສອງບຸຕຸພົງວ່ານໍາຕາ

ตก ให้กันออกแสนสลดกำสรุคคริ จึงตอบว่า
บีกานบีภานต์ อันซัวลูกหหมายระหว่างปราน อยู่
ไปไม่ได้เรื่องเบ็ดองข้าวสุก เหมือนนำทุกๆ ให้
บีกาน่สังสาร สะอันข้อนวอนว่าเป็นช้านาน แล้ว
กรายกรานแม่พ่อจะขอลา ทุกกฎรับขวัญให้หัวน
หวาด ใจจะขาดทั้งว่ารักเป็นหนักหนา สุขด
ชาบอบไหลงยนา กอดบุตรครรภูมีครั้งแล้วรำพัน
ว่าเข้าแก้วแวงตามบีกาน เชย ไม่ควรเดยลูก芽ะอาสัญ
 เพราะพ่อคิดพินัยอดัยครัน นิให้ขวัญเนตรตั้ง
 ระกำครอน จะตกไปเป็นทาสอนาคต ก ท่อ
 พักรผู้บริปะชบผ่อน เสียหายเนอนวัดละของคง
 หม่องมอง เจ้ายนยอมเห็นงามก็ตามใจ ทบาน
 โน้นเศรษฐีไม่มีบุตร ประเสริฐสุกใจจะมีให้ พ่อ
 จะพาลูกน้อยกลับถูกทัย ไปขายฟ้าเว็นทาสขาดราค
 จะสังความงามปลอมอย่าล้มหลง ใจรำงข้อคาก
 รำว่า กัวยมีกรรมจำพรากจากบีกาน พ่ออุตส่าห

สรวนน้องช่วยบังกัน แม้นเขนนิร์สูติพัฒน์ช่วงสั่ง
 สอน อย่าแคนค่อนเคืองชุนทำหุนหัน สุณนม
 กล่อมเกลยงค่ายเลียงกัน อย่าดุดันหยาบคายให้
 ชายคน จะไปเป็นชาไทยท่านใช้สอย ระวังคอบยัก
 แหงทุกแห่งหน อย่าให้นายเหนือยกลำหากตน
 ที่กระมลคงงานการในเรือน ครนรุ่งแขงแสงอุทัย
 เรือไกรกรั้ส งภาวดีห้อบ่าให้รกระบปรกเบอน ถ้า
 แม้นมีการกิจบัดบีดเบอน ทำแซเชื้อนเชิงเฉยจะ
 เกยว อย่าคบเพอนเทยวไปให้ใกล้บ้าน ฉวยมีการ
 ชูกเขญเป็นที่นิน เรียกไม่ปะกจะเคืองเครื่องชักใจ
 แม้นจะไปรำพาพดหากัน อย่าให้กวนลวนตามไม่นาม
 งค อย่าคิดคดทุจริตทำบิคัน ของสั่งไกแม้นนาย
 มีให้ขัน เจ้าอย่างกันเกียกไว้มันไม่ค อย่าลักษกปก
 บีกทำมีคเน้ แม้นเขาเห็นแจ้งกระจักจะบักส์ แล้ว
 มีหนำซ้ำโดยทั้งโภยต์ ไกรจะมีเวทนาเมตตาตัว
 ภิงเห็นของทั้งวงขออยู่กางบ้าน อย่าคิดอ่านแยกยัด

น้อมถวายกัณกรานค่อมคลานฯ บนเสือสาดชาศรี
ป้อมย่ากดอก ขันร่วมฟกร่วมเบะແດມະໜາມອນ หนง
ເມຍທ່ານສາວທຽມທ່ານມອນ อົບ້າເວີນວຸນພກາ
ເປັນຈາກນີ້ ແມ້ນນາຍແຫ່ງແຄລງຈົກຕົກສັງສຍ້ ທ
ຕົກໃຈອຸນກຸລຄົງສູງສັນ ຮັກຢາຕັວພ້ອມຍໍາມາວິນສົກນ
ອົບ້າເຖິງວິນທານຍີ່ຍາຍຄວາມ ອົບ້າຄົບຄົນພົກພາດ
ສັກຄານ້ວ່າ ຊະພາຕັວຍັບຮ່າຍໆກ້າວຍສໍາສາມ ອົບ້າ
ໄປທຳນອກລະເນືກໃຫ້ເກີດຄວາມ ຈົນລຸກຄານອີອິນມາ
ດຶງນາຍ ອົບ້າເລີນເບີຍເສີຍໜ້າຈຳນຳຜ້າ ຊະຫາຍ
ໝາຍ ກົ່ວ່າຍອດລັກນັກຄະເດີງ ເຖິງໂກຫຼກພາ
ລົມປະສົມປະສານ ສບດສາບານເຫຼຸກອ່າງວາງຈານ
ເຫຼີງ ທຳແຊເຫຼືອເພອນພາໄໝຮ່າງເວີງ ໜ່ອຍົກເບິ່ງນິກ
ເບິກເຕີກລົບ ຄົນເຊັ່ນແກ້ວຕາອ່າສຳນາ ຊະເຂາກາ
ໝາງອະໄວໄນ໌ໄຕລົບ ເຫັນໄຄຣົມຈົນສັກຫນ້ອຍກໍ່ຄົມ
ວິບ ເພີຍມຫຍົບຍັນຍອກທິກລົດອົກລວງ ເປັນກາສ

ເຊົ່າຄົນຫ້ວ່າ ທຳເກີບໄກໄສ່ກລໄຟພັນຕົວ ດົງໜ່ອງ |
ນີ້ເສີ່າຫຼື່ອ ດ້ານຍົກຈົງເຄວາພເຫັນຂນອບ ງ
ຮັກຕອນນານໄປຈະໄດ້ຜົດ ແມ້ນນາຍສັງເຈົ້າຍໍາຕົ້ນຕ່ອ
ປະຈຸບູ ສັງເຈົ້ານົມທັນຮັກນາຍຂໍ້າໝາຍໜັງ ເທິງເຈົ້າ
ເຂາຈະໜ່ວຍອວຍສົວສັກ ທ່ານເຄືອງຂັດຄົງມີເນືອທ່ລົງ
ຂໍຢ່າງໜັງໄກລໃຫ້ສອຍຄອບຮວງ ສົດບັນພັ້ງຮ້ອງເວີກ
ສຳເຫັນຍົກນານ ອັນພວກຫ້າຄົນຜູ້ໃຫຍ້ໃນເກຣຍ້
ຂໍຢ່າພາທີ່ຈົງຈາຍໄປໜ່າຍຫຍານ ສົງວາຍໝາຍ
ເພີ່ມແຕ່ພອງນາມ ອົບ້າຄາມປານຈົງຈົນໃຫ້ເກີດຕີ ເມື່ອ
ສົນແສງສຸວິຍາວາດຸມາຕີ ອົບ້າຄົດລາດຕາດເກລືອນຄລາຍ
ແກລັງໜ່າຍໜັງ ໄປ່ຽນອັນກ່ອນນາຍນີ້ໄດ້ ດ້ວຍ
ແມ້ນທ່ານຈະເວີກໄມ່ຮ້າວ ຕຽນຮູ່ແຈ້ງແສງທອງຂນ
ສ່ອງພາ ອົບ້ານິກຮາເກຍຍົກວ່ານເບີນກາງໜ້ວ່າ ຈານ
ຂະໄວທົກອງເບີນຂອງຕົວ ດີໃຫ້ກ້ວ່າທຳຫ່າໄວ້ດ້ານຍ ແມ້ນ
ທ່ານຄົນຂົນເຫັນເສົ້າສຳເຮົາແດວ ຊະຜ່ອງແຜວໜີ່ນ
ດ້ວຍລົມໝາຍ ເຫັນແກ້ມາເຈົ້າຍໍາທຳກົດກວາຍ ງ

หมั่นนักให้รักใคร่ ทรงขอให้หน้ามีปรมานอย่างดี
ด้วยความคิดพิเศษแบบกรุง ฯ
หน้าหน่วงน้ำใจไว้ให้กรุง อันด้อยเท่าทุกสุขที่มี
อย่าเขามาเกลื่อนไกล์ให้นายหลวง ฯ เคลื่อนแคลลง
แทนนกเป็นมั่นคง ก็จะลงเลี้ยงว่าพุดไม่มีจริง หนัง
สำเนาที่ร่างรัลท่านจะให้ แก่บ่าวไพร์ทหลายเหล่า
ชายหญิง อย่าท่านทักขัดใจให้ประวิง คงยังคง
อยู่อย่างอิจฉาใคร อย่าสูญเสียคนสุรากันชาช่วง
มันพาตัวไปรับใช้หน้า ถ้าแม้นคิดแล้วก็กระทำ
ไป มีหานไม่ขันแต่เทยวและเดิม ยานมันเงินมิใช่
ชัวนกัวสัน เก็บเช่นขันเอาไปขายชนด้วยเช่น
จะยกลันนนัยก้าวลำจากเต็ม สัญชาติผันทำเครื่อง
น้ำเหลือง ขันการเหล้าเมามากชัวซ้ำ ชุมชน
พวยนวยให้นายหนัง แม้นมันเนาเข้าเมืองไวอย่าง
ไก่แคลง ก็ร่วงอยู่แต่ข้างจะเกิดความ อื้อ
กันช้าๆ เช่นเดิม ผู้ซึ่งเข้าการงานพา

จะตาม ขึ้นเกียจเหลือเบื้องในไม่ได้ความ ดูชั่นชั่น
เชื่อช้านบันดาปรือ ของเหล่านไม่กลัวลงชัว ฯ
เกร็งอกกลัวเจ้าอย่างลับไปนับถือ ท่องลับในวิญญา
ฯ หารือ อย่าคงก้อมอยู่ว่ารักษา เห็นผู้ใดช่วย
ฉลาดเป็นประชัญญ์เปรื่อง อย่าให้เครื่องขักในฤทธิ์
เขา ฯ พากเพียรผูกสมควรให้รักเรา ฯ คงอย
เข้าได้ตามที่ความคิด ได้ยินคำสอนสั่งอย่างนั้นเลย
ทำละเดยเพลอดใจครรภ์โดยหนึ่น แม้นหมั่นพึงหมั่นทำ
ที่คิด ก็จะมีความสุขสุราวด ถ้าเวลาราตรีท
สังค์ ได้ยินสัตว์คือสุนัข้ากเห่าหอน อย่างนั้น
หวังพึงเล่นเห็นแก่นอน ฯ ผันผ่อนคแลให้แน่ใจ
เกร็งกว่ามิโรงริเข้าสู่บ้าน คงรำคาญชุ่นหมองไม่
ผ่องใส ท่านจะนักกินแหงงระหว่างไป ว่าคนในนี้
เป็นสายช่วงวนนำ จะซึ่งเข้มแข็งตอกบบัน แม้น
เหลือทนรับตามเนื้อความข้า ต้องถูกโภคไปใน
นับบัรรัมย์ ใส่ใจซึ่งกันตรวจกรากลำจากพอก ครุณ

จะหาเงินให้ก็ใช่ง่าย ต้องเสียนายหน้าปลักไปอีก
ต่อ ทั้งนายใหม่ไม่ประมาทดลากพอ ยังจะขอ
เอาผู้ชายนายประกัน โ้อลูกເอยู่บุญชนคนไม่นับ
ไกรจะรับยกมิจงวิงเข้าจัน ขันเข้าซื้อซื้อขายนาย
ประกัน มันยากครั้นวุ่นวายกันหลายคน ถ้าไปอยู่
นายใหม่บะใจร้าย ก็กลับกลายสารพัตรจะซักสัน
เจ้าเงินเก่าเล่าก์ไม่เมตตาตน จะเวียนวนหันไป
ก็ใช่ที่ ให้ตนเขียนคิคคุณนึงคงลังหลัง ทิหลังลง
เนื้อเห็นเด่นช้างหนัน นิสสัมนานาญนึกหมายว่าเงินมี
แม้นเต็มที่เสียลินบทคาดสินบน คนทุกวันใจง
ประสังค์ทรัพย์ ก็รู้รับคำทำแท้แห่งทั้งหนน ครั้น
พหตัวขึ้นมาเข้าศาล เงินลินบนเข้าก็คิคทวิคุณ ถ้า
ตัวหนนลลับเข้ามีได้ ก็เป็นกรรมตามไปไม่เลื่อมสัญญา
ถึงชาติหน้าเรารเเตรียมให้เพิ่มพูน จะอาครเต็มประภา
ยิ่งกว่านั้น แม้นปะนาຍร้ายกาจทบทายก ถึง
เข้มงวดสองราเจ้าอย่างหนัน คงคิคว่าเรวาราชของเรามี

สือคุณชนชั้นวางวางวัย อายุ่คบคนชัวชาพาเข้า
บ้าน จะเกิดการก่ออย่างนั้นหลอกหลาย ใจครัว
ครัวญสูญสูงวนน้ำใจนาย ออย่าให้ใจที่คิกระสายก้วย
ข้อใจ หมั่นประจอยท่าท่านชอบอี้แมชั่น ออย่าขอก
ขันปากเบือนเชื่อนไถล ควรเป็นข้าให้ตระหนักรู้จักใจ
รักอิ่งไว้เรากำทำตามวิญญา เมื่อนายเรียกเจ้า
อย่าทำหน้าเง้า ใจรับเร้าเรื่องเข้าไปหา ออย่าบัง
เนยเลยเหลืองร่างเชิงลา จะต่ำว่าจองหองไม่ต้องการ
ถ้าท่านเรียกข้าไทยคนไหนเล่า แม้นว่าเข้าใจไกล
ไม่ได้ขาน ใจเรียกต่อพอให้แจ้งแสลงการ ออย่า
เกียจคร้านใจหกไม่คิด ระวังงานแผ่องเพอนซู่ย์เหตอน
ตัก ออย่าเบื่องยกແบยกด้วยแกลังหน่วยหนัน เห็น
พลาๆ พลงสุ่นสูนกันตามที่ ใจจะมีความสุขสนุก
สหาย ออย่าดีอ้วตัวใจรักษา ใจชัวชาซึ่งใจ
ตามใจหมาย แม้นรักตัวรักเพื่อนให้เหมือนกาย ข้อ
ราชายังจะน้อยคือบราเทา แม้นผู้ไกขาดหมายห่าง

กันนาย ออย่าคิดหมายเข้าประชับยกับเข้า เกตอก
นายรัฐกิจ ไกรอพิโภชเรอา เป็นคนเนาโฉดซึ่งตัวขึ้บ-
ปรีด อย่าเอาความข้างในไขข้างนอก ทำย้อนยก
แบบยลให้บันช์ สำหรับเรื่องเครื่องใจล้วนไม่มีที่ เป็นสิ่ง
ที่คนรังเกียจทุกเกตัญดัง สัญชาติเช่นปากคันอย่า
คบหา มันจะพาหัวหกให้ตกดัง เล่าเนื้อความ
สิ่งใดออกให้ฟัง หน่อยก็คงโถ่รักผู้คน อย่า
คบเพื่อนพากเที่ยวกางลงคนค้ำ จะก่อกรรมเกิดเชื้อญ
ไม่เป็นผล คนที่ซึ่งมันจะต้องต่อประชัญ พอดีมต้น
ลงก์ตามมาต่อยที่ ที่บ่างคนใจร้ายหมายพิฆาต ให้
ซึ่วตามวัยมอดไปเมื่อซึ่ง เพราะทุนของชาประมาท
ที่ ต่อเหตุนั่งรั้วสักสำนักก่าย กำลังหนุ่มนลำพอง
คนอ่อนนัก ไม่ประจักษ์แจ้งกำหนดในกฎหมาย เอา
แท่กามใจตัวไม่กลัวอย่าง เจ้าอย่าหมายมุ่นหมกเข้า
กอกพัด ใจเงยมตโนย่าระคนกวายข้อผิด ใจเจ็บม
ใจที่จำคำที่ว่าชาน อันการซัวพายากลำบากนาน

เร่งคิดอ่านผ่อนผันคัวบชัญญา เห็นนายทำความ
ข้าที่ลักษ์ อย่าควรนึกหวังปองจะพ้องหา จะ
เชิดชื่อสือชั่วกลางลาปา เขาอยู่น่าว่าเกรเนรคุณ ไม่
มีความกตัญญูกูษาทว่า สันคานทวสกรพลคนสูด
ล้มข้าวแตงแกงร้อนทำการรุณ กลับแท่นคุณคิดล้าง
เข้าทางแทง ถึงถักไปครบทะคงค้า ก็คงพา
กันดีวนนิกกินแหงง ถึงรักใคร่ใจขาดต้องหัวต
ราชวงศ์ เขาควรเคลงคัวบไก่เห็นบนตัวรา อัน
เงินทองของนายที่ใช้สอย อย่าปองค้อยิกิร้าย
ทำխายหน้า ถ้าเราถือซื้อสักซึ่งน้อยมา คงเมตตา
นานไปจะได้ดี ถึงเวลาข้าไทยทั้งหลายเล่า เขา
กินข้าวเข้าอย่างเมืองเทยวเลยงหน จกินอยู่ก็ให้
เตี้ร์ล้ำเร็วที่ ชุรุ่นลิ่งไก่ทำ แม้นแต่เลย
เนยซัตรองอาหาร ชุกมีการกีจะอุดอยังค่า อัน
การกินเร่งห้าอุตสาห์ทำ ถูเวลาอย่าให้เกิน
ถ้าตามนายไปแห่งทำแห่งไหน อย่าเดินไก่ล้า

หลังให้ห่างเห็น อย่าแข่งเคียงเรียงให้ล้ำเกิน
คงเนินดูคำนวณพอควรการ ท่านใช้ให้ดูของ
อย่าป้องหลบ จะยกยับขันตรายหลายสถาน ฉวย
ประโยชน์กรรขันชพัด มั่นคิดว่าตนชอบลักษณะเขา
ไป ก็คงถูกใช้ค่าราคางอง หงส์ทองรับข้าวญา
ไม่ประไสเลย ทำให้สมน้ำหน้าสาวแก่ใจ เขายังไง
เมญนเด่นเป็นมั่นค้า บางที่นายหลายชนิดไม่คิด
ขาย ทำยังหมายที่ประเมินเกินก้า ทองก้าให้ล
พลังไฟฟล์เป็นทองคำ ราคาต่ำเขากว่าราคางเพง
เหมือนปลาตกในน้ำที่เขากลับสูญ คงประมูลขึ้นว่า
ให้ภู่อย่าให้หนัง ท่านยกมิ้น้ำยไม่ร้ายแรง คิด
ระวังเกรงกรรมทำแต่ตรง อันของใช้หยอดไปจาก
ตน จึงไว้ท่านปลื้มอย่าล้มหลง หยิบตรงไหน
ไว้ตั้งนั้นให้มั่นคง อย่าเที่ยวส่องเสือกชนพนมมอ
เห็นอะไรไว้วางขวางจังหวะ อย่าเลยละหลักลับไม่
เข้าถือ อย่าคิดกว่าบ่วยการรำคำัญมือ เป็นคน

คงคงคันนนไม่ควร ถ้าท่านสั่งถือความตามประسنศ์
จะนั่งลงพิงคอกให้ด่วน ครุณสั่นคำทำใจประมวลญ
จึงค่อยยกวนรับร้อนใจครรไถย อย่าเกินพลางพก
พลางอย่างสหาย จะระคายราคีหาดีไม่ นิสัย
นายใช้เพื่อนเหมือนกับไฟ ที่จะไหม้แล้วกเผาเขา
ด้วยตน ถงเบนญาตยกเย็นลงเป็นชา ชักมหัน
อย่าไก่คิดตะขวิตตะเข็ยบัน สู้เรียนมั่นทนลำบาก
ต้องหากเพียร ไม่ควรเว้นหวงจิตต์คิดว่างค์ อัน
ง่วงหุ่นโขนหนังละครพ่อน อย่าอาวรณ์ซันเชิงลดลง
หลง จะพาตัวชั่วชั่วร้ายบ่ลง ใจร่วงบงเสียที่
ไม่คิดเลย การเหล่านั้นล้วนท่าเราเกยเห็น ถงเข้า
เล่นอยู่ก็ชั่งจะนั่งเฉย ถ้าตั้งใจให้เป็นนั้นจะเคย
ไม่คิดอยู่เข้าใจงอกสังกัดใจ อันการเด่นไม่เห็นกด
มแต่ชั้ว บ่หยกตัวหักจิตต์คิดเสียใหม่ อย่า
เกลิดเบิดเบี้งกระเงิงไป จะนภัยไทยทั้งที่เป็น
มั่นคง เมือคราวนายหมายมาครรซิงเรยกห้า ไม่

เห็นหน้าพานพยพบีบะสูงที่ คงต้องยกมุขผ่านน้ำ
จิกกิจ น้ำกำลังกลับมาจะต่อตัว อย่ารอช้ายเข้า
บ้านสถานเดิน เป็นมลทินอับประสักษณ์ซึ่งศักดิ์ศรี
เหมือนให้นายชาญหาทางตาบี เห็นผิดทอย่างท่าสัก
อาจง วิสัยข้าเปรี้ยบการสกัดต่ำ ไม่ควรทำแห่งน
จะเงือกสมอหงส์ ถึงจะเป็นผู้ต่ำกว่าไม่ผ่าพัง ถ้า
ตกลงจำเรียนเสียงภาย จะถืออย่างผู้ต่ำกว่าซึ่งอย
ผิกระบอกของข้าให้เกินประเมินหมาย คนจะเยาะเยี้ย
ว่าเป็นนาอย ทำวุ่นวายไปก็ต้องถือว่าช้า ที่ไม่
รู้ญาประกวักไปขอกรู ลงนิ่งอยู่ตามเช่นเดิมท่าสา
แม้นนายตามความใดในนาม จะพอกชาอย่างระชา ก
สำราญแรง ค่อยยกกล่าวเล่ากันโดยฉันข้า ไว
อีกด้วยใจอย่าให้แหง คุ้นหามาตามข้อคิดแสดง
จังหวะให้ประทักษิณกけば ถ้านายนั่งเจ้าอย่า
หวงชนบทด้วย จะข้องขัดเคืองระสายคำยอ้ายเข้า
คงมีโทษแม่นมันไม่บรรเทา เพราะทั้งเวลาโฉคร้าไม่

กลัวเกรง ออย่างสูงให้นายอยู่ฝ่ายต่ำ ระวังทำ
ผิดเพรอะพอดเหมาะเหมง แม้นไม่ได้กอบปรุงอยู่เรา
เอง ถ้าขำเกรุงแล้วคงเป็นมงคล ถึงเวลาเป็น
ย่างเมื่อค้าพลบ คุ้นหับเจนแจ้งทุกแห่งหน ประท
ษานทระห่วงหนทางคน อย่าเกียจกลหมั่นบกให้ชิก
ชุม ยานเมือเจ้าจะเข้าอนันจงย่อนเกศ เอา
พระเศษว่าไครขันใส่ผ้ม แล้วให้วัดเวลัญอันอุดม
ด้วยทรัพย์หมมยนเรศราสวัสดิ์ ออกพระจอมจักร
พงศ์คงค่ายศรี เสวยสวัสดิ์ราไชยไօศวรรษ ทรง
พระศรี จิตต์ ดุ๊ด ดุ๊ด อนันต์ ทุกเขตต์ชั้นทันตน
พระเกียรติลดอเล่องเนองอนันต์ ทุกเขตต์ชั้นทันตน
ภายในภัยกร ทั้งมารดาบัตรุงคหงรัก ออกคุ้
พักข้อคำไตรรัสัน อนันนายมคุณอันสุนทิรา เพรอะ
ข้าวແກงແກงร้อนไก่กินมา อันเจ้าเงินเร้าจำเริญ
หารมณรัก ท่านก็มีปราณไม่ต่ำ หากพลงพลาด
ผีกลงคงเมตตา ถึงโกรข้าเล่ากันน้อยคือประทั
การทุกตัญญูอันอุบាទ อย่าหมายมาตรชนชั้นนิยม

หากเป็นพยาบาลให้มาตรฐาน เพราะเทวัญคันในน้ำในนัย เครื่องหมายถ่วงไว้มีร่วง ผิดแต่นิยมที่สั่น เห็นเจ้าเป็นมาก ให้ความยากชุ่นแคนและกระสัน พอดึงพดาคลังสักก็ครับ สารพันซึ่งซึ่งยังกว่าคน เด็กที่บันนายเคราแพล้วนบนขอบดินพิษของหนักหนาสักห้าหอน ไม่ถูกทำว่าร้ายให้ชายคน เดชะทนดอมั่นก็ตัญญู เวลาหันๆ ก็รักสนอง ถ้าซังหันๆ ก็ถ่องเข้าซังสูญ บุราดย้อมว่าไว้ให้เป็นครู มิตรใจตัวก็รุ่น มิตรใจ สิงที่ฟ่อสอนเข้าลำเพาภาค ไม่สูมากเหลือล้าพอดำให้ต้องารมณ์ก้มหน้าอุตส่าห์ไป คงพันย์โภคภาคแคล้วไม่แพร์พา ไปปลายมือจะล้อให้ความสุข บรรเทาทุกๆ ปรัชญาเมียนสารท แต่ร่างสั่งถูกยาอยู่ช้านาน ชนสุริย์ฉานเลียลับบริพาก ผ้ายนารกรสอนลังช้าง ศักดิ์ ทุกสรรพสั่งชี้คำเฝ้าร่วง ที่แห่ง

หวัง เราก็ยังคงคิดถึง แต่คราววันจะไวนี้ยังคงยก เหตุ เมื่อเรื่องราวกล่าวไว้ผู้ใหญ่เต่า จะแจ้งเจ้าพนังหงส์ลงศรี แต่ก่อนกาลนานมาว่ายังคงภูมพจน์ใช้รัตนายโโคယด ใช้ให้เลิกๆ เด็กที่สอง เป็นเจ้าของโโคเคลียงเคียงๆ ขัน ตามดิน แล้วทุ่งนาที่ทำชาว ทุกวันวาระมิได้เว้นเวลาเดย ครรนยามร้อนทันกรในเวหน ทั้งส่องคนต้าเกตื่อนว่า เพื่อนเขย เรากาท้อคัยให้สรีเบย เร็วๆ เหวย ต่วนๆ ชวนกันมما บรรดูกลั้นไทรไกลั้น กล วงวงตรงเข้าเงาพุกษา จงชวนกันนั่งบนตึกตา แล้วเขามาตั้งวงไว้ต่างนาย ช้างเด็กกมิไจ่องใส ซื้อกันขดนมั่นคงทำงหมาย ลงให้ว่ากราย นบนอบแล้วขอกาย นกว่านายของตัวก็กลัวเกรง ฝ่ายเก้าร้ายทรชนเป็นคนโฉด ทำพิโภตด่าชرمเผา ชุมแหง แล้วต่ำเทศาไม่ยำเบย ออกรุนแรง ชุลนุนกวนวาย ทั่มนทั่นนันนายมิให้เห็น แต่

ແນ້ຈົກທີ່ແກ່ອີກາ ຈະພຽດນາລັດລາດເຫັນມາກວົນ
ສຕ່ຽກຈະໄຄຣີ່ພື້ງຫວັງປະສົງ ຈະຈຳນັງນຶກວ່ານິນທາຄັນ
ວ່າກລ່າງລອນສອນຝ່າຍໜໍອນກັນ ໄນຮັບພັນ
ໜ້າຜູ້ຫຼູງສັກສິ່ງເລີຍ ໃຫ້ເກີຍກັນພັນທາຫນານັ້ນ ຈະ
ຖົກກຽງເຫດລາວ່າເຄລຍ ກ້ວຍບາວເຢືນເກີນກຳລັງຍັງ
ໄມ່ເຄຍ ຈຶ່ງວິເປີຍຢັ້ງຢ່ອດພົຂານ ແມ້ນອຍກາແຮ້
ແໜ່ງຄົນນາຮ່ວມ ແມ້ນເຊື້ອເຫດລອນນວລ໌ໄໝຈົ່ງໄດ້ຄາມ
ຂື້ນຂົງທົກຖະໜາພາງນາມ ແຜດຄວາມສອນນຸ່ມຫຼັນ
ສຸດຕໍ່ ແມ້ນໜ້າສອນອີກາອໜາກຮັບ ດ້ວຍໃຫ້
ໜ້າຍວັກເປັນຄັດຄົງ ໄນເຫັນທ່າງຮັງຫຍ່າໄຫວັດຕີ ອັນ
ໄນ້ກຽນໄດ້ຂັດສວາກຄ ຈະໜັນຂ່ານໜັນຈຳຄັສົກ
ໄຫວ່ານີ້ຖືກທຳນັກປິດມອບ່າດລົດ ຈະເດືອງຫຼຸດອີເດຳ
ຂ່າວອນນັ້ນ ສຽວນອນຄົງໄຈຮະໄວວັງ ແມ້ນທຳກີ່
ກີ່ໄປໃຫ້ລອດ ຂໍຢ່າໄປໂຄດກ່ຽວປ່າຍເນື້ອກາຍຫລັງ
ອັນຄວາມຝຶກບັດຫຼອບເຂົ້າຄຣອນບັນ ທົງຫວັງຈະເມີນຄຸນ
ກີ່ສູງໄປ ສູ່ເພີ່ມພາກຍາກເຢືນເບີນໄປກ່ອນ ຄ

ກາວເບື້ອງໜັນຢ່າສັບ ດ້ວຍເຊື້ອທ່ານເຫັນແນ້ນ
ເຫັນນ້ຳໃຈ ໄຮວັກໄຄຣີ່ຢື່ງກວ່າເກົ່າເພວະເວັກ ແລ້ວ
ກລ່າງເກີດຍັງປົດບຸຕຸຮຸດສຸກສວາກ ຈຶ່ງໄສຍາຄົນເຖິກ
ຕົ່ນຢ່າມອອງທຳສອງຄົງ ຕ່ອງຮູ່ສຳສົ່ງພ້າໃນອາກົງ
ຈຶ່ງຄ່ອຍລືລາໄປກັງໄຈງ ຕ່າງກົມ່ອຍພອຍຫລັບຮະບັບ
ຈົກທີ່ ກ້ວຍສົມຄົດຕັ້ງຄາມຄວາມປະສົງ ຈົນເຕືອນ
ຕັບຕັບໄມ້ຄຣາໄລຍລັງ ສຸວິຍົງເບີນຍົກບຸກນອර ທັງ
ສອງຕົນພັນກາຍເລີຍຄາຍບຸກ ໄຫແສນສຸດຕົກກວາງ
ກວາງສມາ ໂອດູ່ນເຮືອນເພອນຍາກເຈົ້າຈາກຈາກ ທັງ
ນິກາມກາຈະອາຄູງ ເຄຍເຫັນເຈົ້າເຫັນໄໝເວັນວ່າງ
ຕັ້ງໂຮຍຮັງແນມສວາກໃຫ້ຂັດສູງ ຈະເວົ່າຮັນເຫັນອັນ
ຫັນອັນໃນກອງກົດໆທີ່ ທັງແຕ່ພຸດຕົກກ່າວະກຳກວາງ
ຈະນິ້ນສົກຫຼາກກົກກາກອກ ແສນວິຕົກເຕີມໃນດຸກຫ້ວດ
ນີ້ເປັນເວັມາປະມວລ ໄຫໄຄຣີ່ກວາງຕົນແຄັນແສນ
ທົ່ວ ຜ້າຍບຸຕຽກບົດອົກສົບເຫັດ ຈຶ່ງກົມ່ເກສລັງ
ປະົກທົກ ແລ້ວກລ່າງຄວາມໜັນໜັກຫຼັນນີ້ ຂໍຢ່າ

โศกพันผุ้ดงลูกยา ใช่ว่าจะไปแล้วจะตายทำลาย
ลับ คงได้กลับคืนหลังยังเคหา จะโศกไปบ่วย
การนานเวลา ขอเชิญพาลูกน้อยครัวໄไลยชร อาย่า
หมายมั่นหวนจกท์ตคิดวัด ลูกจำใจได้เดร็สันทกถลึง
สอน จะทำตามวากาไม่อารวณ แทกวะร้อนครัว
รับคลาคลา ครรนบุตรเทอนเคลอนคลายค้ออยวาย
เครว จิ่วเร็วเร็วออกนอกเคหา ถือไม่ท้าวก้าว
เกินคำนิมาน ในอุรรัตนเริงกังเพลิงตน กำครก
พลาทางกลันสะอันไห ชลไนยนองพร่างน้ำฝน
สงสารสองกุมารน้อยกลอยกระมด จะต้องทนเหตนา
เป็นชาไทย แสนคำนึงพอมาดีบ้านเกรย์ จิ่วพาก
ได้ตามตามลงสัย ท่านอยู่เรือนหรือไปหนำบลิก
จงแจ้งใจให้ตระหนักประจักษ์ความ ผ้ายผู้คนหอยู่
ชายทงหลาภสัน ครรนไกยินสุนทรทวอนนาม จิ่ง
บอกล่าวเล่าແດลงแสดงความ ให้รัตนาข้อปะสังค์
รำนงมา ว่าเคยวันท่านนั้นอยู่หลังอก ที่เคย

ออกแขกไปไทยมาหา ดุจธุรูเรืองไว้คงคด
เอกสารเขียนไปแจ้งอย่าแคลงใจ ทุกภูมิพงเสริ
สำเร็จเร่อง ค่อมย่างเบียงลดาอัษฎาครับ เห็น
เครย์รุ้นกรานคลานเข้าไป ไม่ใกล้ใกล้ลงอยู่ที่
พอดี ครรนเศรษฐ์ผันแปรแผลมาปะ ทุกภูมิ
ประณบทกครั้ง แล้วเล่าความหากาดคนแสนนท์ เห็น
เต้มทแทบปลงช่วงวาย บุตรหงส่องหมายสันของ
พระคุณช้า ผ้าวอนไห้พ้าเขามาขาย ยัง
เก็นกชิริ ทงหอยูงชัย สุดเสียดายแต่่ว่ากรรม
ก็จำเป็น ขอพงบุญเจ้าประคุณจงชูช่วย ได้โปรด
ด้วย เพราะไม่มีทระเห็น ดังรัมโพธิ์พั่นใหญ่จ้าคัย
เป็น จะขอเป็นชาไทยในชุด ด้วยเห็นใจให้เท่า
ปราณสัตว์ โสมนัสส์มุ่งมาเป็นทาส จะช่วย
งานทำลายวายชรา ไม่หน่ายหนบอนหากไปหากเลข
ผายเครย์รุ้นดีไกพังว่า ให้เมตทาน้ำคำร่าเฉลด
จังคงบ่าว่าท่านอยู่วิถกเลข ส่องหวานเซยนเราะจะ

เข้าไว้ อันเงินทองเท่าไร ไปประสงค์ ตามงานนี้ ก็มาข้างให้ แล้วถูกเกิน เสื่องย่องเข้าห้องใน หยอดกุญแจมา ไข่กำขันพลัน จึงตักເເງິນกราອອາ นาให้ ใจເຂົ້າໄປກິນກ່ອນສັກຄ່ອນຂັ້ນ ຖຸກງວະ ນອບນຂອບກວັນທີ ຮັບເຂົ້າເງິນມານໍາຕານອອງ ດີກ ດົ່ງລູກສາຍໃຈຈະໄກລອກ ຄວາມວັກເຫດຂັ້ນຢືນຢັນໜີ່ນ ໜອນ ໂອສງສາຣາທວາມສົງວນນວດຕະຂອງ ເຈົ້າ ຕ້ອງຕົກຍາກດຳບາກຄວັນ ແລ້ວຝາກຝົ່າສັກນ້ອຍກລອນ ສວາກ ແນ້ນພັດພຳລາດປ່າດີເກີນ ດັບຝຶກຮັງ ຈົບປົກທີ່ໂທຍທັນທີ່ ແຕ່ພອບຮາທ່ານ້ຳກ້ວຍຍິ່ນເຍົວ່າ ສາວະພັນອັນໄກໄນ້ປະຈັບຊື່ ເພວະເຕັກນັກຄວາມດີ ຕົກຈະເຂົາ ຕຸດສອນສັ່ງສິໄວ້ຕ້າໃຈເບາ ຈົກເຂົາ ໄກຮູ້ສັກສຳນີ້ກວ້າ ກຳລັງເດັ່ນນັກລະເຜີງກະເຈີງກະເຈີງຈະ ອີ່ຢ່າປ່ລ່ອບປະໄປສາມາທ່ານທ່ານ ແນ້ນເດືອນຫລຸບ ຊົ່ວໂມງແມ່ກລວ ຈຶ່ງຈັບຕ້າມມານັກຫຼັກໃຫ້ພອ ເນື້ອ ອີ່ກວ່າຍ້າພເຈົ້າເງິນເສັນ ກໍໂຄນອ່ອນອຸກຄ່າທ່ານທຸກ

ຄໍາຂ້ອງ ເຫັນວ່ານອນສອນງ່າຍຄອກໃຈຄອ ນາໄກລ ພົກລັງເກລືອກຈະກຳລັບລາຍ ດັບເຊິ່ງຂັ້ນດົກອຸດ໌ ມານະ ອີ່ຢ່າເລຍດະຄຸດ່ຈ່ວຍກັດທັກໃຫ້ຫຍ ມັນ ຜ້າຫ້າຂ້າຍຝ່າຊຸລິນາຍ ໄດ້ອັນຈາຍເມຍນັບຂໍ້ມູນນີ້ ເລຍ ແລ້ວພິນມາສັ່ງສາຣາກຸມາຮັນອັນ ເຈົ້າງຄ່ອຍອູ່ນ ກັບທ່ານເຕີດລັກເຂົ້າ ແນ້ນນິ່ມງານກາຣໃກທີ່ໄມ່ເຕີຍ ຈົກ ເນັດຍໄດ່ຄາມຕາມສົງກາ ເວລານຊຸຣີຢ່າຍກີ່ບໍ່ຢ່າຍຄົດ້ອຍ ອີ່ຢ່າເກົ້ວສ້ວຍທຽວສົດຄຳກໍາຄົກຫາ ສົດິເຕີຣີຕົວພ່ອ ຈະຂອລາ ແລ້ວໂສກາກອົບບຸຕຣສຸກອາລັຍ ກຸມາຮາກຸມາຮ ຊົ່ວໂມງ ສຸລະນອງໄຫລດັ້ນໄໝກິດໄກ ດັບັກດ້າ ກັນຂຶ້ນຂໍ່ມາຮມ່ວໄວ ຈຶ່ງແຂ້ງໃຈວ່ານໍາບົກພັນ ຖຽບກົງພາບທີ່ນີ້ສອງນີ້ ອີ່ຢ່າໄຕມີທຸງໃຍ້ໃຫ້ກະສັນ ສູ້ເປັນຫ້າກວ່າຈະທາຍວາຍຫົວນ ໃນໄຟຟ່ານ້ຳຫ້າກະ ເຊີ່ມີທີ່ກຳລັງໄປໜ້ານ ອີ່ຢ່າເນື່ອນນານຈວນກັບ ຂັ້ນແສ່ງຄວີ ຈະມີຄຳກໍາລັງພັກທີ່ນາຕວີ ຈົກຕື່ເຫຼືອ ຍາກລຳນາກກາຍ ທາງກີ່ເປົ່າຍົວເກີນເຖິວສັນໂກຍເກີນ

ไครรูห์เห็นมันจะรับเขานิบหาย ทั้งคู่อยู่ทุบทำรวจกำ
กay ตรัวนช้ายแล้วบิดาอย่าซ้ำที่ สกัดสารป่าน
สายสุนฟัก จำนำราศส่องรามารศร์ จังหวะพร
ให้พัฒน์สวัสดิ์ จำเริญศรีสืบเบื้องหน้าสตาวร ใจ
อยุคกันตือย่านมีทุกชี เกย์มสุขวิญญูสโนมร พ่อ
ชาลางรวมไว้ครรภ์ไลยรา ระวีวะเย็นควรจวนเวลา
แล้วกราบไหว้เครมชื่อันดี๊ดี ก็ย้ายพักต่อคืน
หลังบังเคหา ดำเนินพลาทางด้วจินตนา พระ^๔
สุริยาไคร ตรัส อัศคิง ช้าง牙อยเมี่ย อบุคุณ เกิ่ยว
บึงเปลี่ยวเปล่า ให้ห่วงเหงาคิดคุณงตระลงหลง
แท่ลูกรักจากไปในพวง น้ำตาลงให้หลองดัง
ห้องชาร พอเหลือบแลเห็นท่านตาเข้ามาดัง
ยังร้าพงร้อนเริง กังเพลิงผลัญ เพียงทรวงแยก
แตกกระชาญทำลายลัญ แล้วกราบกรานไถ่ตาม
ตามสังกาก อันลกรักทั้งคู่ไปอยู่ไหน เท้าจิ่วไม่
คุณหลังบังเคหา หรืออยู่ด้วยเครมชื่นไม้ได้มานา ขอ

เชิญแข้งขาให้เมียพัง ทุกภูมิใจแสดงเด่า
ไปโดยเด็กมูลตนแต่หนหลัง ดังจะมอกมัวบุนด
สุกชีวัง คัวยกำลังโคงแสนแน่นอรา ข้างบิกิร
ข้อนทรงสะสือให้ ความอาทิตย์แಡกนควิลหา โไอ
ยามนคงใจเกย์ไสยา แล้วอนว่ารบเร้าเล่นนิယาย
ช้างมารค่าว่าโไอเจ้าคงจิตต์ เกย์ชนชีดเช้าเย็นไม่
เห็นหาย แต่นนบบเทือนจะเคลอนคลาย แสน
เสียสายคงส่วนนิราสรัก ไปอยู่ตัวบุนนาคท่านใช้
ชีก ยะซัยผิดเบ็นใจไม่ประจักษ์ ไครจะช่วย
ลังสอนบังอ่อนนัก แม่พะวักพะวนอยู่ไม่รู้วาย ถึง
จะไถเงินทองสักสองลาก ก็ไม่ยอมชั่นชุมนยมหมาย
แผนห้ามปราบงานปลดตัวขอวาย ใจต้องขาย
ลูกยาเบ็นชาไทย ทั้งผัวเนยครัวญูครัวร่วรัง
น้ำ atan อรชุมโกรนจะโถมให้หล แต่กันกลัดอ้อน
ให้หันใจ เหลืออาลัยชวนชบสลบลง พระพายพา
กลันบุขผากะพอดหอม คงกพะยอมโดยทกามห้างล

เรณนาลหอกลับกระหลบคง นำค้างลงชั่มน้ำ
 ค้อมพนกาย กลับรำลึกตรก ตรอง นอง นำเนตร
 ความเทวศอกรไม่สัญหา ชนแจ่มแจ้งแสงทอง
 ประเทงพราย มีไกวัยพันผุกตรงถูกยา
 จะกลับกล่าวพนังสองสมร ครบครุคนหลังยัง
 เกหรา ไม่ล้มคำร้าสอนแต่ก่อนมา สูดส่าห์เพียรพา
 ไก้ยากเป็น คิกว่าตัวเกิดมาเป็นชาห่าน ต้องทำการ
 คหบดันดึงแสนนเขญ อันชาตนมกรรมกจำเป็น ไม่
 หลักเด่นหลบไปให้ไกลนาข เข้ามานั่งติงใจอยู่ๆ
 สร้อย ระวังคอยทุกอย่างไม่ห่างหาย มีให้ส่อง
 เศรษฐะราย รักษาภัยเกรงผิดวิธีตัว เอา
 กดางคุณเป็นกลางวันขันเหลือ ไม่เผาเผอแอบอิง
 ทสังช้ว สงวนตนทันลำบากสั่ฟักตัว รักกลัว
 ความอยอันร้ายแรง แต่บรรดาข้าไทยที่ในนั้น ก
 ชวนกันรักใคร่ไม่ได้เห็น มากลัวขอຍหรือขอ
 แต่ก้มเงกง กบุนเย่่งให้พนังสองกุمار เข้า

ชุมเชยขอชักสนกสนน นึกนิยมจิตคิดส่วน
 แต่ต้องเป็นทางสามาช้านาน จะประเมินมาให้ลักษ
 ลักษ ด้วยเกชะกตัญญูช่วยชัก ให้ hairy กับน้อง
 ทงสองศรี ไม่ใช่โกรธโกราเป็นราศี เพราะความ
 คามากมายหลายประการ สัตโนมก่อมเกลยงเดยง
 เจ้าไว้ แล้วทงใจสังสอนท่อขอนหวาน ทรงขอให้
 เห็นยังไม่ชำนาญ ก็แจ้งการโดยคุณเมตตา จะให้
 ของสิ่งใดก็ให้มาก พ่ออมปากอิมห้องไม่ต้องหา ทั้ง
 ผ้าผ่อนคุมราค้า ทั้งเขามาให้สำหรับประคับภายใน
 อันผู้คนในตำบลจังหวัดบ้าน สองกุمارได้กำกับ
 บังคับหมาย ข้างพญาว่ากล่าวเหล่าผู้ชาย ขันชูร
 ว่าฝ่ายซังนาร ทุกข้าคุณแก่เต้าและสาวหนุ่ม มี
 ไก่คุณ คองข้องให้หมิงศรี ถึงจะผิดบดปอกยกแต่ค
 บ่องเป็นทสธรเสรญูจำเริญชุม อันเศรษฐีไม่มี
 ภิกาบุตร ก็เสนอสุกและน้ำป่องทงสองสมร สวางหัวใจ
 ตั้งจะกลันซูนารมณ นกนิยมยังกำเนิดเกิดในครรภ์

ทุกเย็นเข้าเชยซัมภิมบูร্ধ ถนนนักเพาผดถุบ่ำรุง
ชวัญ เป็นศรเรือนแม้นเหงื่อนคงช้วัน ก็หมายมั่น
จะให้สบสกุลไป ครั้นอยู่นานเน่นนาประมาณชา
เมืองศรษฐ์สองราชทักษัย ช้างราโกรครั่งรุ่มกลั่นฤทธิ์
ให้เข็บไข่ชุ่มน้ำในวัณญา เจ้าพ่องเข้าปะร่อง
อยุ่เคียงข้าง ไม่เสื่อมสปร่างโศกแสนเสน่ห์ แล้ว
วอนให้สพโภชโภชนา เป้าฝนยาคอยนั่งระวางไว
อันโรมามีได้ค้ายาวยเทวศ ใจสังสอนคงเนตร
พิสมัย ชังสมบกตถานแดะข้าไทย พ่อนอบให้กับเจ้า
ทั้งเหย้าเรือน อกซังม้าโโคกระบือกอลอเต่อง ใน
บ้านเมืองทุกศรษฐ์ไม่เหมือน เจ้าจงพงคงจตต
อย่างที่เบอน จะตักเตือนชวัญเข้าลำเพาพาล อย่า
ประมาทวัญญารักษาสักดิ ให้สุมพักตร์พนองกรอง
สถาน ประกอบทั้งแก้วหวานแสนศรุ่งมาตรฐาน โดย
บุราณศรษฐ์ทมนา อันพ่อนแม่แก่ชราหนักหนาแล้ว
จะคลากแล้วช่วงคงสั่งขาร์ ตามกุศลผลกรรมได้ทำ

มา จะขอลาโโนมกรอย่างดี สังสำเริชเสรีสรพร
กหลับเนตร ใจกประเวคลัพานราย นามาน
สังสุดดายดี กประเมินรุตสุสมภิมยา ผ้ายเชยชู
กับขันนழูพสวท ใจขาดคาดกินดาวดห เห็น
เครยชูนวบมุกสุดชัว ใจไกการรำครวญรัญชวนใจ
ช้างพชายร่วงวนชาเอย ใจนเดยล่วงลักษ์มาตัดยั้
หงแต่ลอกใจตั้งแล้วหนึ่งไป ไม่อาจลัพนแปรมาแลด
ชนชูข้อนอร่าส่องนิ้ว กรรมลิ่งใจตามทันท่าน
ทั่วคุ้ม เครยแนบสนองประคงช ดูถูกส่าหส
สังสอนไม่นอนใจ ช้างเชยชูว่าโ้อพ่อโพธิแก้ว ล้ม^น
เลยแล้วลูกะพึงผู้ใจใต้ ถ้าไบไหนกไม่ขานคงตาม
ไป เห็นนิใจปีกงานเบนทัน ผ้ายน้องพราร่วงว่า
ใจ เมื่อพนมดลับพาเวหาหน ยงคนชู
พระอาทิตย์ เมื่อพนมดลับพาเวหาหน ยงคนชู
มาใหม่ให้ได้ดี ท่านสองคนลับไปเห็นไม่คืน ทั้ง
ทางสีทาสีบราบ่ายา ใจสรัชยศรรากเสยใจให้สังอน
ความเทวศเหลือล้างกาลัดดิน ใจคงครุณแซ่ซึบง

รุ้งเรือง ตัวเริ่มไปร่วมสนับเสียง สำเนียงพยอง
บดพนกณัลล์ กำศรทกรวงร่วงแห่งเปล่าชารมณ์
เย็นยะเบี่ยงเบี้ยบล้มระเนนนอน ส่องพนังค่ายดับ
ระบีโคก วายวิโยคปลดเปลือกประเทืองสมร ใจ
กล่าวความห้ามเหล่าชาวนากร อย่าอาวรณ์เดยจงก
สะกดใจ จะไกคิกิจการทรงงานศพ ให้เดศลับ
ลือเดลงกระ科教ไว ไก้กิจกรรมตามยกปราภูไป
อย่านอนใจเร่งหัดดีซ่อมจักใจ บรรดาเหล่าบ่าวไพร
ทึ่ใหญ่น้อย สังคีบด้อวยาทไม่มีมแห้ง ก็พร้อม
พรรยดเบียดเบียดเสียดแซง ครันจักแขงสรรพเดร็ฯ
สำเร็จการ พะบุยยกหับทองทังส่องศพ ขันคงบน
มณฑปอันไฟศาด ประดับด้วยเนาวัตตน์ชัชวาล ถูก
โอดาราใส่สกรชนา ไว้หอนั้งหลังขวาง ถังเก้าห้อง
ประโคนกล่องมะลายกุลสั่ง พระสังฆ์สวัสดิรวมขันชั้น
ทุกวันนี้ เทศนาแรกท่านทำการบุญ กำหนดงาน
ถังพนวนจะซัก ก็คึกคักหนูนึงชาวยอกวายบุ่น บ้าง

ชันกว้าว้ำเหลืองเกรองทำบุญ ชุดมูซอิงคงนงนา
พวากเกณฑ์แห่แลดิวเป็นทิวແດວ ชันกแแนวเนองตาม
งามหนักหนา เสี่ยงหม้อกอลองก็กก้องเป็นໂගລາ ก
ໄກລົກລາຮ່າປີເຂົາໃນເມືອງ ພວກທີເດັ່ນເຕັ້ນຈຳພ້ອມ
ສະພັງ ອອກປະກັງໂທ່ານວອຍ່າງກຽວເຂົນ ບ້າງ
ຈຳເພັນເຫຍຍບແບນຍິນໂຍນແຍນ ທ່າກຄະເມີໄຕລວກ
ປະກວຸດກັນ ເວລາຄຳນໍ້າຫັນທີກອກໄນ້ ປະກົບປີໄຟ
ງາມດີເປັນລົດຫຼັນ ພວກຫາວເມອງເລືອງດອຈະບອກຮັນ
ກ່າຍຫານັກງານສໍາຮາຍໃຈ ສາມທີວາດ້ວຍມາປັກີ
ຕາມຫັນດີໂບຮາມເບີນການໃຫຍ່ ຄຣົນສໍາເຮົາເສົ່າ
ສ່ວຽຈິງກລັບໄປ ຖ້າສັຍລັນນິວາສອາມາ ຜ້າຍ
ເດັ່ນແກ່ແລດລາຍທີ່ໃນບ້ານ ກົດຕ່ານຫັກຫານັກັນຄົວນ
ຫຼັນ ມາຂວຍໃຊຍໃຫ້ດີ່ນ ທັງສອງຮາ ວັ້ນນາສີບ
ສົມບົກສົວສົກ ຮາຍງວຽຫວັນປະເທິດທຸກເຫດຕ່ອນ ກ
ຫຼັນຫອບປະຕິປ່ຽນເກຍມຕົ້ນ ຕ່າງຈຳນາງຈົງຮັກດ້ວຍກັກ
ມາພົງເຕັບເຕັບນູ້ເປັນຫ້າຖິຍ ກໍສົມບຽດພູນສູ່ລັນກູ

สนาน แสนสำราญพื้นของคืออย่างไร จังควรครึก
นักรำพึงคำนึงใน จำจะไปที่ลูกศิษย์ของบิรุ คำว่า
เติร์ฟมีคิดดังจิตที่หมาย จึงสั่งนายคหบารช่วยสมร
อิกหั่นนายกันถัดอีกด้วย กับนิกรเลือกสรรค์สักพัน
ปลาย เตรียมไว้ท่าให้ทันวันพรุ่งนี้ พ่อรุ่งแสง
สุรีย์สรสว่างฉาบ เรายากหมู่เหลวพลนิกาย ไป
ยังปลายแวนแคว้นแคนบรู ผ้ายขาวไฟร์แข็งตาม
เนื้อความสั่ง กพร้อมพร่องครับด่วนจำนวนที่ ๑๖
แต่เมืองแข็งหัวตบดพ ส่องเครย์ซันซัมคุยสมคิด
ใจเข้าที่ชาระสระสนาน สุคันธารเพ่องพุงชุงจิตที่
ผลักภูษารามวิลัยปริ่งไฟฟิศ แล้วชักชวนนวนดูชนิชชู
ให้โคลลคลา มาขึ้นสารทวยหาญแห่ ทั้งสั่งข์เตร
คั่งคบลับหน้า เสียงพูดพาทย์ฉ้องไชยให้สัญญา
กับตราเคลื่อนคลายขยายพล มาไม่นานลงสถาน
ทักระท่อน ให้หยุดพร้อมพร่องพรหมพหล อันเครย์ชู
พนองทรงสองคน จรถลงจากคชาหาร บุรยาตร

นางกรรณชั่นโภ งามประโภเมืองเทพหากสถาน
ลงสูญพันปีกพินแผ่นคินคาด บริวารเกลือนกตาด
คำยก ถึงบันไกรบุรุคุ่มหယคบง จังชันยังเรือน
พลันทั่วหยาด ผ้ายสองเเม่เห็นพวงไอยามา ก
แทรกฝามองคุณอยู่แท้ไกล เอ็งประหลาดหลากล้ำ
กรรมฯ เชย ไม่รู้เดยข้อเขญเข็นไคน กษัตริยา
หรือว่าผู้ใดใคร จะไปไหนหรือจะมุเดหาเรา พช
เหลบวะเห็นลูกยาเข้ามาใกล้ ໃนจิททิ่จร้อนเริงดัง
เพลิงเผา ร้องเรียกยายตายแท้แน่แล้วเรา เดี่ยววัน
เขายกทัพมาจับตัว แล้วคดานหนึ่เข้าไปอยู่ใต้แคร์
หมอกะแต่ซ่อนเสียหงเมียผัว หัวอกเห็นตึกๆ ให้
นักกล้า ภัยระวังภานว่าขอกดัน ผ้ายพนอง
สองบุตรสุคสังสาร จังกรากกรานแข็งความตาม
นุสันช์ ว่าบิการกรอย่าร้อนรน ลูกไช่คุนอัน
ไกลหาไหหนมา คือว่าบุตรสุคสวางหาสเกรย์ชู แต่

บัดนพนทุกข์เป็นสุชา พูนภิรมย์สมบัติอันนา หวัง
จะมาเชือเชิญคำนิหาร ไปครอบครองเงินทองแล้ว
ดื่นฐาน ให้สำราญรื่นเริงบันเทิงสมร ทุกภูมิ
แห่งความตามสุนทร เพียงจะร่อนระห่ำเหินเดิน
นภัยค์ แล้วขอมาสนทนากับลูกรัก คุณพักตร์
แห่งกำกันน้ำฝาง ที่โกรธรุณเร้าค้ออย่างร้าย รับ
ขวัญพลาสกอตช์บลปะโนม ใจลูกเขยก่อนเคย
ให้ความยาก ทนลำบากเคราช์บลส์บีรปะโนม เพราะ
ขักสนนหสุกจึงซุกโกร姆 เห็นอนหนงสหงท่องโถม
ลงเกลือกตน ครนสันกรรมนำตนพันเทวศ ก
ผ่องเนตรนวลละของทงส่องสม ชนพ่อแปลกพักตรา
ให้ประรณก ผ้าเกริมกรมคิว่าใครที่ไหนมา
ไม่รู้จักขวัญเข้าจำเพาภาค ต้องลำบากหนทัวกลัว
หนักหนา ต่างแต่งแห้งบลแต่ทันมา ก
ปรึกษาโสมนัสส์สวัสดิ์ แล้วสังหนอยทวยหาญชาญ
สหรา เกริมนิกรกันตกแลหกต ให้เร่งผูก

ช้างพังท์หลงค มากเทยบห์ดินเรียงเคียงบันทึก
เชิญมาราบทบุตรคงสรงสนาน ให้เบิกบานมัวหม่อง
ค่อยผ่องใส สุคนชาติลั่นกลบอุบเขาใจ นุ่งผ้า
ใหม่ย่างคงราดา นาขันช้างพลาสงว่ากระษายเม่า
บุญชิงเวลาสมมาตรบรรณา ฤกษ์ชาติก่อนข้าง
ไก่สร้างนา มีลูกยาล้าเดิศประเสริฐคน แท่
นไปเห็นเบยบรากทุกช์ เกยมสุชลารพัตรไม่ขาด
สัน พลาสงหยมย่องทงส่องคน ขันนั่นบันสันประคับ
เบยบบรอง ก็เกลือนคลายบ่ายหน้าโดยชาลับ
บ้างไหรับครนกรนสนนักง ทงชิงเที่ยวเขียวเหลือง
คเนองนอง เสียงฉั่งกลองอิกทิกพลิกรัน ข้าม
ทุ่งแಡວแนวบ้ำพาเวศ ทางทุ่เรศร์บรันพลขันช์
พยสันแสงสุรีย์ศรีวรวรรณ ทางพระจันทร์แจ่ม
กระร่างกลางนภา กดลิปะเทศเขตต์สถาน พวง
ทวยหาญอบน้อมอยพร้อมหน้า บ้างดุกโคมคบไฟ
ไสวมา ชะวลาส่องสว่างทึ่กกลางวัน สีศรษบ

รัชนาเรือนในใหญ่ สำราญไวยวิทย์โภคศัลย์ ชุม
สมบัติเงินทองของอนันต์ สารพันภัญญาณ์ด้วยโภค
ที่โภครังรุ่มรันแต่ครั้งก่อน ก็คลายรั้นปรีดาอัษฎา
ไสย ขันจ่องเพลียพลอยหายสหายไป ทั้งโภคภัย.
คลาดแล้วไม่แฝ้าพาล แต่เมื่อทรัพย์กับสุวรรณถึงพัน
โภค ก็ป่วยโภคปรีดาเปรมเกย์มานันท์ ให้ก่อ
ตึกใหญ่โตามให้พาร ไว้แยกหานยาจากคนจนฯ มี
เอมใจโภชนากระยาหาร ทั้งความหวานนานาอิถ
ผ้าผ่อน กับผุงม่านหม้อนเมะเบะท่อนอน อิอกอาภรณ์
เครื่องสำหรับประดับกาย ถากน้ำชาจากกะโน่นทำ
ไว้ครบ ไครบรรจวนก็ให้ดังใหญ่มาย ทั้งสน
นหิงทั้งหญิงชาย ก็ขวนขวยมาคำนับรับประทาน
ทั่งอบายุชัยอยู่ส่วนให้พรแซ่ ศัตรูแพ้ย่นย่อไม่
ท้อต้าน อาชญาหนนบอย่างมีมาร ให้สำเร็จพระ
นิพพานเหมือนพاد แต่ท่า่งโภคโภคร้ายawayะสัน
ทั้งผิวพรรณผุดผ่องไม่หมองครี ประมาณมาสัก

ห้าหกสิบชั่ว ชราธรรมย่างเข้ากวนกาญ สนิชวน
สัชพามาเนค เบนเทเวคเสร็จสมารมณ์หมาย
เดวยทิพย์เมืองแม่นแส่นสหาย ก็ขburyเร่องรา
ทึกล่าวม่า ทึกล่าวหมายไว้หวังจะสังสอน จะ
สังสรการกตอกันกับกาสา กับกาสีจะได้จำเป็นคำรา
เป็นคำหรือเรื่องวิชารักษาตัว รักษาตนพันภัยมิให้
ผิด มิให้พ้องต้องติกในเชิงชัว ในเชิงเช่นสอง
เครื่องรู้ไม่น้มัว ไม่มีหมายกล้ายกหลวงพ่อ ทัพพาล
เพศเดย์ละสละล้าง สละหลักปลีกห่างทางลามาน
ทางสมัครรักปราชญ์ฉลาดการ ฉลาดกิจกิจก่อ
ในข้อควร ในข้อคงจะทำคำเดิมหนา ทำเดิมนา
จะเมตตาไม่หักหวน ไม่หักหัญวนรุกสุชสำราล
สุชสำราญนานควรคงไก่คิ คงไก่คัวยความเพี้ยร
เราเรียนไว้ เรายืนหวังว่าจะให้ปะเสรีซึ่กรร
ปะเสรีซึ่งแส้นแม้นเหมือนกวงมณี ดวงมาโนชควร
ตึกคำเมืองเชย ๆ

◎ วันนั้นที่สามค่ำไชร์	ศุกร์บักหมื่น
เดือนสิบสองเดือนลักษณ์	ดูดอย
ในบชชอสุนข์	โทศก
ศักราชพันสองร้อย	เคษตัวบลีบส่อง ๆ
◎ ทุกภูมิสอนบุตรฯ	คิดกลอน
เป็นสุภาษิตสอน	สีบัว
คุ้รัตนอาจารณ์	ไฟโรมน์
แม้ท้าสคนใจได้	ตั้งนควรส่วน ๆ
◎ ดาวราเกลากล่าวเกลียง	กลอนสาร
เพียงแต่ตามໄວหาร	แห้งรื้
ยังหนั่นห่อนช้านาญ	ในเดศ
เชิญกวัววนกู	เก็บแก็ผดคงเคลื่ม ๆ
◎ แลดคนามันทันผู้	ผองเขียน
แรกรุ่นพงเรียน	เริ่มรื้
ผิกซ้อมช่วยติเตียน	เฒ่าต่อ
โทเอกทั้งทางต้น	ชักชักจังจงนง ๆ

◎ สารนขอฝ่าไห้	เทวัญ
แมม่าครรศัญญสุริยันทร์	แม่นพা
สัญญาการสักภัณฑ์	แผ่นโลก
สัญพระเมรุหลักหล้า	ชนสนสารสัญ ๆ
◎ รัหลิข พยคึกเสียน	กลัวไกล
เป็นบก บ่องกันไกย	ผ่อนซ้ำ
รูหลิก เล็กลอกไป	สุกเนตร
เป็นทาง ไกตกล่าวากถ้า	ต่อตัวยกมกร ๆ
◎ รปชาบหัญทวห้อง	ชาตรี
เป็นภักษแกเดอนบ	สุกสน
อัญชิณทวหดพ	รายเรีย
ประเทศเทาบรน	ร่างพันถุ่ม ๆ
◎ รักกันอยู่ขอบพ้า	เข้าเขียว
เสเมอยู่หอแห่งเดียว	ร่วมห้อง
ชั่งกันบ่แลเหลี่ยว	คาดท่อ กันนา
เหมือนขอพามายชิ	บ่าไม่นำบัง ๆ

๑ เดื่อไกແຮງຮ້າຍຮະ	ພະພົງ
ອາຂອກນຸກຄົງຍົງ	ຂບຄນ
ກິນສັກວິສູງທະນະ	ສົກລົມສາຫີ
ຈັກຄົບຫາຍກາຍໜັນ	ເພຣະຮ້າຍແຮງທະນະ ၁
๑ ຂູນສຸກລັ້ງແທ່ງ	ສາຂາ
ກາຍນອກເຫັນໜານໜາ	ຫຼັນແທ້
ກາຍໃນຢ່ອມຮາດ	ເອນໂອຟ
ຖຸສາຫຼຸ່ມນັນແລ້	ເລີກຄ້ວຍຄວງໄໃ
๑ ພາງຂາວຂານເຮັດບ້ອຍ	ດົກ
ກາຍນອກໜົມຄືໄສ້	ເປົ້ນບໍາຍ
ກິນສັກວິປຸລາມ	ຫຼົກ
ເນັກເຊົ່າຫຼຸ່ມຫາຕົວຍ	ນອກນັນນວລານາ ၁
๑ ວັນແຮງຕົວຍົງ	ວັນແຮງ
ກາຍນອກເພີຍພົງຈັງ	ຫຼົວຫຳ
ເສັກສັກວິທີມຮັດຈັງ	ນຸ້ມໂອຟ
ກັງຈົກທີສາຫຼຸ່ມກຳດ້າ	ກດັ່ນສົກວັງທາງພດ ၁

๑ ຄນິກຄອຍທາກຽງ	ວິຊາ
ຫຼູມງຽງປ້ວຍກົງຍາ	ໂນຄດ້ວຍ
ນະພົບປົກປ່ຽກຍາ	ສຶລ່າຍາດ
ສານສັນຫຼຸມວົງ	ໜີພົນສຸກສັກນີ້ ၁
๑ ຕມເກີກແຕ່ນໍ້າແລ່ນ	ເບື່ອນກະສາຍ
ນ້ຳກໍລັງເລັ່ນຫາຍ	ໜັກໃຈວິວ
ບາປເກີກໃຈ່ແຕ່ກາຍ	ເພຣະຈິຕີ໌ ກ່ອນນາ
ອັນຈັກລັງບາປໄກ	ເພຣະນ້ຳໃຈເອຸງ ၁
๑ ພິຍຮັນໃນໂລກນີ້	ນິສານ ສິ່ງນາ
ພິຍຫອກຄາບເພີ່ງລານ	ລອກໃໝ່
ຮັບນໍາຮົກນິ້ມຍານ	ຫຼຸດຫຍ່ອນ ເບື່ອນ
ຮັບສິ່ງເຄີຍຮັນໄວ	ເວັ່ງຮັນຖາວາຍ ၁
๑ ມວນໃກໃນໂລກນີ້	ນິສານ
ມວນຫັນຄອຮສານ	ອົກອື້ອຍ
ມວນອັນໜົມແສນທວານ	ສາຮັກ ມວນເບຍ
ມວນຍິ່ປ່ານຮັດຍ້ຍ	ກລ່າວເກລີຍຄຳມວນ ၁

◎ แม่น้ำ อายุรือขัย
ไชยมป์ปริชา

วันเกี่ยว เท็กเกิม่า

พระสรา เพชรบลูทรายิ่ว

◎ แม่นต์เกบเพียง

สูง เก็ตคำลาภเกิน

ไร์ทพย อับเพอญ

กังปลวก เทียต้าชา

◎ ดาวน์มานกันด้วย

บ่เปรี้ยบ กัขดวงจันทร์

คนพาล ท้วอนันต์

จักเสะ สัปปุย ไชร์

◎ มัณามีหัวห้อง

ห้าเงอก คนมังกร

หัวค้า พระนคร

จักห้า ปราชญ์ นันไชร์

พรวยา
ให้คิรี
ใจปราชญ์
เดือนครวขขอ ฯ

เข้าเข็น
กั่งพา
แลเด็ก ลงแซ
ชูหัตผู้เลึงเห็น ฯ

ถังพัน
หนึ่งไก
ในโลก

ยกแท้กัน ฯ
ชโภรา
ยกไก
คนมาก มนา
เลือกแล้วดูมี ฯ

◎ แม่น้ำคั่งค็อกเกียว

นุหลัก ก็ทำเคลียรอน

ไม้กระพ กะระทำกอน

คนคอกหังคุดเห็น

◎ ร่างกายมันชัยหักไป

คำกล่าว เบ็นแก่นสาร
เล่องล้อซื้อเชกนาน

โวร่างกายแล้วแกลัว

◎ คนไก่โง่พกโไอ

อุกว่าก้าวถ้าย่าพัง

หมาเห่าเรอา ย่าหวัง

สองเหล่า เขาหมุน

ควรริว

ไวร์เข้า

ถูกที่ กันนา

บ่ต้องการงาน ฯ

เป็นการ

เดี๋ยวแล้ว

ก็ช้า

คลาดสัน เสริฟสูญ ฯ

อึ้งกัง

สับปัด

จักขบ ไกรนา

ชาตเชือ เกียวนัน ฯ

นายขัม ศรีหงส์ ผู้พิมพ์ โฆษณา

โรงพิมพ์ ศรีหงส์ มุนกนนอุณากรรณ พ.ศ. ๒๔๘๐